

Politikos, ekonomijos ir literatūros savaitinis laikraštis
LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGOS ORGANAS.

PREKIUOJA:

metams „ 2.00
pusmečiui „ 1.00

ADRISAS:

1418 So. 2-nd Street.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 26

Philadelphia, Pa. 5 Liepos (July) 1907 m.

Metai III.

DRAUGAI, SKAITYKIT IR PLATINKIT „KOVA“!

Kapitalistiszki teisejai.

NERETAI išgirsi socialistų agitatorių sakant, kad turčiai, kapitalistai tai — vagis. Jie tai išveda iš to, kad teisingu būdu joks žmogus negali per savo gyvenimą susikrauti milijonų. Todėl tik vagis, arba, da aršiau, plėšikai-galvžudžiai gali susikrauti didelę nuosavybę, atėmę ją iš kitų, ar tai per prievartą, ar per suktybę.

Iš pirmo žvilgio tas išrodo lyg paraštriai. Ypatingai tas įerzina smulkųjį buržują, kuris jaučiasi, kad jo turtas sunkiu jo darbu įgytas, ir jokiū būdu negal pripažinti, kad nuosavybė nėra šventa... Da jis galės iškęsti tai, jei pasakysi, kad jis praturtėjo neužmokėdamas visos darbo vertės savo samdiniams. Bet jei dėlto pavadysi jį plėšiku ar vagim, tai tuo į teismą. Ir teismas (sudus) nubaus. Bet ar nubaustasis negalėtų pavadinti tą patį teismą vagių teismu? Ar teisėjai nėra vagimis? Ne dėl to, kad teisėjai ima kyšius: tas tai vis tik yra užmokesčiu už «darbą», ir nors tas darbas yra prigavikiškas, bet jo išpildytojus stačiai vagimis pavadinti negalima. Negalima dėlto, kad be jų yra teisėjai, teisybės ir tvarkos saugo-

tojai, kuriems neprošalį vienkart buti tikrais ir tai dideliais vagimis. Kaip pavyzdys dabar (o tokių pavyzdžių buvo gana) yra Amerikos senatorius Borah. Borah, kaip žinoma, da prieš Haywoodo bylą buvo apkaltintas už valdžios žemės vogimą. Kodėl jis nepatrauktas į teismą? Dėlto, kad jis geras kapitalistų tiesų žinovas ir Haywoodo ir jo draugų aršiausias pasmerkėjas, tai kapitalistams reikėjo, kad jis ir teisme (sude) pasmerktų juos. Aišku, kad vagis šiandien yra sudziomis. Ir tų pačių vagių valdžia stačiai, be jokio apdengimo parodo, kokia jų teisybė ir teismai. Kada kelios dešimtys piniguočių — vagių, Borah'o draugų tapo neva nubausiti dėl svieto akių, tai senatorius Borah paliktas iki tam laikui, kada pasibaigs Haywoodo byla. Borah, kurs pagal tas pačias kapitalistų tiesas turėtų iki teismui sėdėti kalėjime, kaip sėdėjo Haywood, Moyer ir Pettibone, šiandien liuosas ir jo byla nukelta tolesniam laikui, kad galėtų varyt bylą Haywoodo ir jo draugų teip, kad tie būtų pakarti. Na, o paskui jau apkaltintojas eis į teismą, sės į vietą apkaltintųjų ir bus nuspręstas keliaut

ant kartuvių! Haywoodas kaltinamas už užmušimą buvusio gubernatoriaus, Borah'as — už visuomenės žemės vogimą. Ir apkaltintasis vagis yra teisėju žmogžudžio, kurio kaltybę prirodo kapitalistų šnipas ir žmogžudys Orchardas.

Jau tik šitoki atsikimai turi ir spangam atidaryt akis ir uždegt kerštu kiekvieno doro žmogaus krutinę.

Turtingųjų ir valdančiųjų luomų niekšystės pavyzdžių nesurašytum nė ant jaučio skuros. Toli nereik siekt, tik pa imkim šios dienos pavyzdžius.

New Yorke išeinantis revoliucioniškas laikraštis «Wahrheit» paduoda dokumentus, kurie parodo, kad trys Rusijos ministrai yra nuodytojais, per kuriuos liko nunuodytas pradžioje šių metų Jokubas Černiakas, socialistas-revoliucionierius ant laivo, važiuojančio nuo Švedijos link Antverpeno. Užsienio ministeris Izvolskis padarė nužudymo planą, tiesų ministeris Szcęglovitov tai pagyrė, o ministerių pirminkas Stolypinas išsiuntė žudytoją, Andrių Viktorovą, su 3000 tukstančiais rublių ir su titulu «garbės piliečio» («citizen of honor»^{*}). Tai pasirodo, kad tie valdovai netik viešai bet ir slaptai žudo ir tik kaltina revoliucionierius už terorą. Dagi tiesos arba teisingumo ministeris, kuris turi ir kartuves, ir šaudyklės ir visam svietui matant savo «teisybę» parodo, neapsieina be slaptų nuodų. Ir tas pats ministeris užstojo už vidaus dalykų ministerio draugą Gurko ir pirklį Lidvalį, kuomet juodu kaltino už pagrobimą baduoliams paskirtos pašelpos.

Tiesos ministeris — galvažudys išteisina ministerį vagį, ir tai tokį, kuris nuo badanjačių vargdienių pavogė duoną! Tai toki kapitalistiški teisėjai. Maskolijos biurokratai vienok da turi kiek nors krikščioniškosios «doros», kad šiaip-teip savo niekšystes paslepia, kuomet aukščiau apkalbėtas kapitalistų valdžios senatoriaus Borah'o pasielgimas visai nepri dengtas — nuogas, be «doros» t.y. be veidmainystės. Bet nereikia manyti, kad Amerikos kapitalistai visai jau tos «doros» neturėtų. Priešingai, kaip visi valdovai, taip ir jie kasdien veidmainiauja, o ypač prieš valdininkų rinkimus. O jeigu Borah'o reikalas visai netekęs «doros» užtiesalo, tai reiškia, kad kapitalistai pajuto savo viešpatavimo galą, bedugnę, į kurią nugarmės jų visas galvažudiskasis surėdymas, vagių tvarka, vagių teisybė ir tiesa. Kapitalistiški teisėjai išnyks tada, kaip visos pasaulės darbininkai susipratę nuvers į tą bedugnę jų surėdymą ir tvarką, tada, kaip tie kapitalistų teisėjai pasijus save apkaltintųjų vietoj, o šie bus jų teisėjais.

Reikalaukim trumpesnės darbo dienos.

PER kovą apšviestiesniųjų žmonių tapo panaikinta senovės vergija, bet jos vietą užėmė samdytina arba alginė vergija, ir šita vergija viename dalyke blogesnė už senoviškąją. Vergas, nors ir skaitėsi įrankiu ir atlikdavo darbus kaipo darbininkas-gyvulys, vienok jo ponas rūpindavosi jo fiziška spēka. Kas

^{*} Žinia paimta iš «Chicago Daily Socialist», birž. 26 d. «Wahrheit» redaktorius pastebi, kad ministerių laišakai apie tą galvažudystę yra originališki, kuriuos jis perspauzdinęs.

kita pabirkantas, ar darbo davėjas. Jie visai nesirūpina tuomi; kaip tik jo darbininkas netinka į darbą, tuojaus paima į jo vietą kitą. Juk, ištikrųjų, visuomet į vietą vieno, visai išnaudoto darbininko galima atrast dešimtis, šimtus jaunų, sveikų, stovinių šale pabirko vartų. Pabirkantas, iščiulpęs paskutines darbininko spēkas, išmeta jį už vartų, o į jo vietą, pakėlęs galvą aukštyn, išsirenka iš bandos, stovinės tuojaus prie vartų, stipresnį, sveikesnį ir nusiveda į pabirką. Ten jau tavęs nesigaili. Pristato prie mašinos ir liepia dirbti 11–12 valandų per parą, gerai, jeigu kur iškovota 10–8 valandų darbo diena. Mato, kad esi persilpnas, kad apsiriko ant tavo išveizdos, tuojaus už sprando atgalios išvelka už vartų ir vėl renkasi; jau atsargiau renka, idant neapsiriktų su darbininko spēkomis ir nereiktų bereikalo laiko gaišint bešmėtinėjant. Linksma darbininkas, patekęs samdininku-vergu; neriasi iš kailio, dirba visom keturiom, bėgioja po pabirkų urvus, kelia, stumia nepakeliamus daiktus; spēkos išsitempia virš išnašumo jo paties spēkų, ir vis tai nuo ankstaus ryto, lig pat tamsios nakties; bijosi pasilikti išmestu, bijosi nustot duonos ir kėsti už vartų šaltį ir badą.

Pabirkantas, kaip matomai, nė kiek nesirūpina apie darbininko fiziškas spēkas, apie jo sveikatą. Jis nesirūpina taip gi ir apie sutrumpinimą darbo dienos. O ilga darbo diena labiausiai užmuša darbininko stiprybę, nupuldo jo dvasią ir per kurį laiką visai sunaikina.

Nėra ką daug rašyt apie blėdį ir pavojų, dirbant ilgas valandas. Kiekvienas darbininkas apie tą labai gerai žino. Žino teipgi, jog kai-kuriose šaliose, kaip Australijos valstybėse ir Naujojoje Zelandijoje, įvesta aštuonių valandų darbo diena, įstatymiškai valdžios užtvirtinta. Čionai Amerikoje kai-kurios unijos teip-gi turi sutrumpintas valandas, neperviršinančias aštuonių. Bet, abelnai paėmus, labai mažas nuošimtis darbininkų, kurie jau iškovojo tą laimę. Nuolatinės kovos traukiasi už sutrumpinimą darbo valandų ir didesnį užmokestį; daug trūso padėta, kol tai įgavo, daug krito aukų...

Viktorijos valstybėje (Australijoje) pirmą kartą išėjo darbininkai su demonstracijomis už sutrumpinimą darbo dienos ir įvedimą aštuonių valandų 1856 metais balandžio 21 dieną, ir šita diena buvo apšaukta šventės diena.

Europoje nėra tokios valstybės, kur darbo diena būtų sutrumpinta lig aštuonių valandų, išskiriant labai mažas šakas; kaip tai Anglijoje kai-kuriuose plieno pabirkuose ir kituose; Francijoje pačtų, telegrafų ir telefonų skyriuose, ir kai-kuriuose pabirkuose. Rusijoje kai-kurie žmoniškesni ir išmintingesni pabirkantai sutrumpino darbo dieną, kuri buvo per daug ilga, — 12–13 val. Kai-kuriuose Vokietijos ir Austrijos miestuose įvesta 9 val. darbo diena. Matomai darbo dienos sutrumpinimas yra galimas daiktas, nors visoki darbdaviai, o da labiau jų bernai gina, kad per tai pramonė turint griūti, kad pabirkantai nusigyvėsia. Taip sako visoki dykaduoniai, dvasiškija ir didesnieji valdininkai, nors patys arba nedirba, arba dirba vos kelias valandas per dieną, o be to turi visokias vakacijas, ir uždarbis jųjų dėlto nėra sumažintas, o be sulyginimo didesnis už uždarbį darbininkų, kurie dirba dvigubai, trigubai ilgiau.

Jeigu tiem gyvenam-dykaduoniam trumpesnė darbo valanda ir daug didesnė užmokestis yra paprastu daiktu, tai darbininkams ir darbininkėms tas turi būt paskaityta teisingu reikalavimu, nes jų darbas daug sunkesnis ir daug iškadingesnis sveikatai.

Nė joks šventas raštas, nė joks tiklus prisakymas ir nė joks mokslas apie žmonių priedermes niekuomet neapšaukė, jog darbininkas turi mažiau tiesų, negu visoki dykaduoniai, privilegiruotos luomos ir dvasiškija.

Tai-gi, darbininkai, reikalaukim, idant būtų sutrumpinta dar-

bo diena, idant visur būtų įvesta aštuonių valandų darbo diena, kaip ir visose šaliose to yra reikalaujama. Trumpiau dirbant, mes suteiksim ir bedarbiams darbą ir nereikės stovėti ir laukti darbo už vartų. Užmokesties nesumažys, kaip nėra sumažinta, kur jau yra įvykdyta; bet da bus padidinta, nes bedarbių žmonių bus mažiau, tai pabirkantai negalės pasirinkt sau pigių darbininkų. Trumpiau dirbant galima geriau apsišviesti, o apsišvietus ir kova už padidinimą užmokesties bus nuoseklesnė.

Tai-gi reikalaukim tos teisybės, nes tiktai ji iškelia liaudį!

A. Žagaras.

KO NORI SOCIJALDEMOKRATAI?

LEKCIJA PENKTA.

4. Kaip socialdemokratija žiūri į draugijos klausimus.

V. RELIGIJA.

(Taša).

TAI-GI mes neprivalome teip tvirtai išrišti klausimus apie okkultizmą ir spiritizmą*) — klausimus, kurių išaiškinimo mes da nešinom, bet kurie kada-nors da atras savo išaiškinimą. Yra mokslo dalis, apie kurią sako, kad ji liuosą nuo klaidų: tai — matematika. Suprantama, kad $2 \times 2 = 4$ (du syk du — 4) — tai yra «amžina teisybė». Bet ir su šituo teip didei doringu mokslu atsitiko — kaip sumaniai išsitarė Fridrikis Engels — palinkimas prie grieko: jis į savo tyrinėjimus įvedė skaitlinių persikaitaliojimą iki begalo mažų ir be galo didelių skaitlinių. Jis pradėjo statyti hipotezas (minimus, spėjimus), turēt atrodymus, prileidimus, ir stamantriai moksliski principai, kurie buvo neklaidingi, kaip popiežius, išnyko. Nėra galutinai tikro mokslo, kaip atrodydavo pirmiaus: negalima tokiu pavadint nė fizikos, nė gamtos istorijos, nė geografijos, nors šiosios ir turi reikalą su tikrai apibrėštais faktais. Dėlto, kad ir prirodo mums mokslas neužginčijamai daug melagingų dalykų kokiose tikybiškose pažvalgose, vienok pabaigtinai atsakyti nuo visokių religišku pažvalgų mes šią gadybę da negalim, ir tatai daryti mums užgina patsai grynasis dabarties mokslas.

Toliau, mes nevarome šitos kovos prieš religiją da ir dėl kitos priežasties. Kaip socialdemokratai, mes aukščiau už viską stome kiekvieno žmogaus ypatingų persitikrinimų liuosybę nuo pašalinio spaudimo. Mes manom, kad religija tarp žmonių, dvasiškai aukštai stovinti, yra surinkimu pilnai aptartų išvaidinimų ir persitikrinimų, surištų netik su mūsų protišku veikimu, bet ir su gyvenimu mūsų širdies, mūsų jausmų. Tokią mislą gaivindami, mes neprisirokuojam sau tiesos — nuo mūsų aukštos arba, geriau turēt išdidžios žiūrėjimo vietos atsakyti kam nors tiesą tokius persitikrinimus, kuriuos gali turėti ir labai inteligentiška (apsišvietusi) ypata. Religijos vaizdai, apsišviškiantie kiekviename žmoguje, priguli da nuo jo individuališkumo. «Koks žmogus, toks ir jo Dievas»; pasakė kada tai Goethe. Tai-gi religija yra dalyku vidurinio persitikrinimo kiekvieno žmogaus, ir niekas prie to neturi darbo.

Iš šito, suprantama, neišeina, kad mes atsisakytume nuo tiesos nuo-drąsiausia kovoti prieš visokius tikybiškų nuomonių pageidimus, prieš religijos panaudojimą žmonijos pavergimui, prieš tokias priemones, kuriomis vardan tikėjimo yra stabdomas žmonių išsivystymas, ką teip tankiai daro žinomi prigavikai ir veidmai-

niai.

Teip, jeigu mes paliekame kiekvienam tiesą turēt savo tikybiškų persitikrinimus, tai tuo patim mes iš kitos pusės įgyjam tiesą kovoti su tais, kurie iš-aukšto prisako, vos tik ne su policijos apskelbimų pagelba, turėti įsekmiu tokius ir tokius religiškus persitikrinimus, teip, o ne kitaip tikėti. Mes tuo patim gauname tiesą kovoti prieš tai, kad tikėjimas būtų išguldomas mokyklose, kaip koks priverstinis mokymo dalykas. Jeigu religija yra grynų pajautimų ir išvaidinimų susitelkimas, tai ji gali būti tiktai gilaus mąstymo pasekme, tiktai subredusio proto dalyku. Kūdikis negali turėti tikybiško persitikrinimo. Jam religija gali būt tik tuščių formulų surinkimu, bet religijos negalima įmušti. Iš to išeina, kad mes turim narsiai kovot prieš tai, kad šiokią ar tokią religiją išguldinėtų mokyklose, tam tyčia valstybės paskirti žmonės. Toliaus iš to išeina teipgi, kad kiekvienam turi būt duota tiesa atvirai skelbti savo persitikrinimus, atkreiptus priešais visokią religiją, ir mokslui turi būt leista įtraukt į savo tyrinėjimų graižą visas tikybiškas pažvalgas.

Šita mūsų pažvalga pilninteliai sutinka su religiško persitikrinimo dvasia, ką gali paliudyti toks svarbus liudytojas, kaip Rymokatalikų šventasis, Tertulijonas, kuris sako: «Prigimtinu iržmoniškų daiktu yra leisti kiekvienam garbinti tai, ką jis rokuoja vertu garbinimo, nes kito tikėjimas niekam nedaro nė naudos, nė blėdies: bet yra priešinga religijos prasmei, jeigu kam-nors liepiama priimti tą ar kitą tikėjimą, kadangi jis turi būt paremtas ne ant pergalės, o tik ant geros valios». Iš to viso matyt, kad socialdemokratija tikėjimą laiko kiekvieno žmogaus sąžinės dalyku. Kaip yra fanatikai visose religijose, teip yra ir bedievystės fanatikai, ir šitie pastarieji lygiai teip pavojingi, kaip pirmieji. Yra tokių ir mūsų partijos tarpe, ir jiems aš galiu štai ką pasakyti: jeigu religijos blogumą galima prašalinti tik per apšvietimą, tai, meldžiami, padėkite mums tiktai apšviesti žmones, jų susipratimą išplėtot. Kaip jau aš aukščiau išdėsciau, kada kalbėjau apie moksliskąjį socializmą, mes nepripažįstam amžinų teisybių, o tik stovime už mūsų žinojimo išplėtojimą, už amžinąjį mokslo tyrinėjimą, ir mes, dėlei to, galime ramiai religijos klausimo išrišimą pavesti žinojimų arba mokslo progresui (pirmynžengai).

VI. BŪSIMASIS SURĖDYMAS.

Eikime dabar prie kito žodelio, labai mūsų priešininkų mylimo, tiek mylimo, kad jis tankiai esti vyriausia kazyra ginėuose priešais mus. Tas žodelis — būsimasis surėdymas.

Mūsų priešai tankiai klausinėja mus, kaip mes išvaidinam tą surėdymą, kuriuo turi būt pakeistas šiandieninis kapitalistiškas surėdymas. Negaudami atsakymo, jie patį apibriežia būsimąjį surėdymo paveikslą su tikslu parodyti, kaip beprotiški socialdemokratų reikalavimai. Visi toki paveikslai, kurių tikslas tūnojo užpuolimuose ant socialdemokratų, išparodė visados tik tą vieną: didžiausiąjį jų autorių tamsumą. Bet kartais sutverdavo tokius paveikslus tikrais sanprotaviniais, tai tokiame atvėjyje buvo utopijos (svajonės), apie kurių grynąją vertę mūsų darbui aš jau kalbėjau pirmojo lekejoj, ir dėlto dabar čia ant to apsistoti man jau nėra reikalo. Ką gi ištikrųjų reiškia reiklavimas, kad mes pasakytume, kaip mes sau išvaidiname būsimąjį surėdymą? Aš jau parodžiau, kad mūsų ateities išvaidinime negali būti nė kalbos apie viešpatystę. Negali būti kalbos ir abelnai apie viašpatystės snsitvėrimą ant savanoriškų išmislijimų pamato. Mes nurodome tiktai, kad draugijos plėtojimas veda prie užbriežtino tikslo — prie išdarbystės irankių apdrauginimo (socializacijos). Viskas, ką mes galime padaryti, tai — pagreitinti, arba sumažinti kapitalistiškojo plėtojimo si bėgi. Tasai plėtojimas esna nuspręstu, nors nepilnai nuspręstu, keliu. Dėl to mes galime, jeigu tik turime laiko ir noro, tvirti ateities paveikslus, raminti save negalimoms fantazijoms, rašyt ro-

*) Okkultizmas — paslapčių būtybė, paslaptinumas, tikėjimas į slaptas jėgas. Spiritizmas — tikėjimas į dvasias. Red.

mansus [apysakas] su būsimojo surėdymo išreiškimais ir tt. Tokių romansų yra nemaža: pavyzdžiui — Bellamy'o romansas «2000-čiuose metų» ir kitų. Bet ar teisingas tas, ką jie sau išivaizdino, ar tikrai taip ir bus, to mes nežinome, kaip, be abėjo, nežinojo to ir patį romansistai. Pirmojoj savo lekcijoje aš jau minėjau Mersier'o romansą, kuris buvo atspaudintas 18-tam šimtmetij. Tame romanse pasakojama, kaip vienas paryžietis užmigo ir pabudo 2440 metais ir kokius technikos stebūklus jis atrado. Paimkime pavyzdžiui, jis matė, kad briėkos buvo su labai dideliais ratais ir dėlto jomis galėjo labai greitai pavažiuoti. Tas žmogus, suprantama, nė nuovokos neturėjo apie garą ir elektrybę. Taip lygiai ir mes šiandien negalime žinot, koks bus technikos išsiplėtojimas. O ką reiškia draugijos santikių permanoms vienas tik technikos išsiplėtojimas, tai parodo tų santikių persikeitimai 19-tam šimtmetyje. Reikia tik užmest akį ant to, kaip visame draugijiniame ūkininkų gyvenime darėsi visiška permaina, permaina visų jų gyvavimo sąlygų, viso gyvenimo surėdymo, dėlto, kad žemdirbystės pramonėje atsirado mašinos. Bet ne tik šitas, o jau vienas tas faktas, kad atsirado geležinkeliai, padarė pilną pervartą ūkininko gyvenime. Ne tiktai politikos ir ekonomijos klausimus, bet ir santikiuose drabužių ir kitose kasdieninio gyvenimo sąlygose ūkininkas buvo labai konservatyvišku žmogum [permainų priešu], o dabar jis priėmes daug miesto papročių ir daug miesto gyvenimo sąlygų. Jis, kuris kitados žinojo karabelninką gal tiktai iš vardo ir visados jį varydavo nuo savės, dabar jau jo lūkuriuoja. Vienas šriubelis, kuris šią gadynę persimaino kokioj-nors mašinoj, gali permainyt visą draugijinį gyvenimą kokio-nors visuomenės klodo. Toliaus, da daug kas priguli nuo valgomų daiktų išdarbystės stovio, nuo inteligentiškumo arba apšvietimo, nuo politiško išsivystymo žmonijos ir tt. Tai kaip gi mes galim papasakot su visoms smnkmenoms, koks bus ateities draugijos surėdymas, kokia bus ateities valstybė ir tt.?

(Toliaus bus).

Kas yra apšvietimas ir kurį žmogų gali pavadinti apšviestu?

Tokį klausimą uždavė pereinam „Kovos“ numeryje draugė Beveik Socialistė.

KAS yra apšvietimas?

Apšvietimas tai ne vien mokslas, bet visai be mokslo negali būt apšvietimo. Bet šioje gadyneje, plataus apšvietimo arba kultūros gadyneje, neturtėliui žmogui-darbininkui mokslas neprieinamas. O vienok iš jų yra daug, kuriuos gali pavadinti apšviestais arba apsišvietusiais. Kur jie ėgavo mokslo? Kas juos apšvietė? Vargas žmogų išmokina, — sako lietuvių patarlė. Galime sakyt, kad ir visoki aukšti mokslai prasidėję iš vargo. Žmogui buvo sunku gyvent, kovot su gamtos pajiegomis; jis ėmė tas pajiegas tyrinėt, kaip jasias apgalėti. Tyrinėjimas tai mokslas. Betyrinėjant, bemąstant, besvarstant apsišvietė žmogaus protas ir jis toje šviesoje pamatė, kaip ir ką reikia daryti, kad tos gamtos pajiegos būtų apgalėtos, kad jos tarnaus žmonėms. Žmonės tai suprātė, išrado ir pradėjo vartoti visokius įnagius, išsyk prastus, paskui, plėtojimosi keliu, gerinosi, tobulinosi ir tapo puikiomis mašinomis. Gamta apgalėta.

Daugelio amžių apšvietimo vaisiai babar yra atrandama mokyklose, universitetuose ir ėgyjama tik per keletą metų. Bet tik ne mums beturėiams darbininkams. Bet ir universitetų ar akademijų mokslus išėjusiejei šiandien ne visi apšviesti: jie tą mokslą sunaudoja tik savo ypatiskiems reikalams ir suvartoja kitų skriaudimui, išnaudojimui. Taip vagis panaudoja elektrišką šviesą, apšviezda-

mi vien tik skrynios užraktą, o aplinkui — tamsu, nieks tos šviesos negal jausti. Toki mokslinčiai yra šviesus tik savo tamsiems darbams. Žmogus apšviestas savo apšvietimo neuždaro į saunorystės (egoizmo) lukštus, bet skleidžia jį kuo-plačiau su tikslu, kad visuomenė turėtų iš to naudą. Darbininkai, vargo pamokinti, žino, kad kiekvienos atskiros ypotos laimė yra melaginga, neteisinga, todėl jie vienijasi ir bendrai šviečiasi, kad visi galėtų matyt, kaip galima ir kaip reikia prašalint vargus ir ėgyvendyt visų laimę. Kas šitą supranta, tai kad ir nemokytas, yra apšviestas. Saulė apšviečia visus lygiai. Taip ir žmonijos saulė — mokslas turėtų apšviesti žmoniją. Bet nedoras surėdymas tą žmonijos saulę temdo. Tuos žmones gali pavadinti apšviestais, kurie tą temdinantį surėdymą rūpinasi prašalint, pakeist geresniu. Norėdami tai padaryt, šviečia vienas kitą, aiškina to blogumo priežastis, ir kaip jas prašalint. Kitaip sakant: kas daugumos pusėje ir už daugumos reikalus kovoja, ir daugumai pasiduoda, tą galima pavadint apšviestu. Darbininkas apšviestas kitaip vadinasi susipratęs, t.y. supranta savo luomos reikalus, o darbininkų luoma tai visa pasaulė; darbininkų apšvietimas tai visos pasaulės apšvietimas; jų gerovė ir laimė tai visos pasaulės laimė, kuri reiškia laisvę, lygybę, brolystę.

J. B.

Naujai susitvėrusiajai socialistų kuopai.

DRAUGAI! Jūs atlikote darbą ne mažą, nes ėkūrimas mažiausios darbininkų kuopos, bus svarbesnė istorijos valanda, negu diena didžiausio karės mūšio. Iš teisybės, toks darbas tur daugiau kulturiškos vertės, negu tie «dideli darbai», kuriuos atliko bekariaudama karžygiška Europa. Kada kareiviai su kraugerišku ginklu rankoje turi ginti ir ramstyti griūvantį senovės sostą, tuom tarpu darbininkai susitelkę gaivina ir platina mūsų dienų idėją, kuri atėjo į šią ašarų pakalnę kovoti už teisybę ir liuositybę, ir gydyti žaizdas mūsų dienų civilizacijos. Kiekviena darbininkų kuopa tai apsireiškimas naujos gadynės, kuri tartum kylys spraudžiasi į seną gadynę tvarką ir kas-syk dangiau ir dangiau ją griauna. Šioj gadyneje, kaip ir visuomet, darbininkai atsidėję yra kovoti už liuositybę, teisybę ir lygybę ir dėlto jie gali tikėtis laimėjimo. Kol dar žmonija nėra užtektinai susipratusi, persitikrinsi, dar taip sakant svyruoja, tol jai ta kova yra sunkesnė, bet matome, kad tas susipratimas auga, eina milžinišku žingsniu ir tēda tam, kuris panorės užstoti kelią laisvės kovotojams. Nė su apgavystėmis, nė su prievarta, nė su policija, nė su durtuvais negalima išnaikyt socializmo, kuris giliai turi ėleidęs šaknis darbininkų gyvenime. Socializmo vilnis eina tolyn ir persekiojimai juo labiau stiprina kareivius naujo mokslo.

Mēs sakome, kad tik dvasiškas apjakimas gali nesuprasti pobūdžio socialistų judėjimo ir kad kiekvienas pasistengimas sulaikyti tą judėjimą yra neišmintingu ir nenaudingų darbu, lyginai kaip būtų nenaudinga ir pavojinga, jeigu suezintas jautis užsimanytų sustabdyt einančią su smarkumu lokomotyvą. Turėtų, rodos, suprasti priešai tai, kad jiems patiems būtų geriaus, jeigu viskas pasibaigtų be katastrofos. Užsilikus dabartinei tvarkai, tokiam reikalui antogonizmui (priešgynumui), neišvengtina yra kova luomų ir revoliucija.

Mūsų kelias matyt aiškiai. Dėlto mēs einame tuo keliu drąsiai, neabejodami, iškėlę papartį laisvės, lygybės ir meilės.

Tai-gi sakau, jūs nauji kovotojai, apsiėmėte nešti ant savo pečių visokias baisenybes ir persekiojimus, nesvyruokite savo žingsnyje, bet drąsiai pirmyn!

Pabėgėlis.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Portugalija, nedidelė Europos karalystė, nuo seniai linksta prie demokratiško valdymo būdo — respublikoniškumo, ir dabar sukilo prieš karaliaus valdžią, su tikslu ją panaikinti. Portugalijoje nuo anos savaitės prasidėjus revoliucija eina smarkyn. Judėjimas labiau prasidėjo nuo birželio 24 dienos, kuomet Lisabonoj (sostapi- lėj) policija bandė įsiverst į vieną aukštesnęją mokyklą ir areštuot ten susirinkusius studentus, iš ko kilo muštynės ir viens profeso- rius ir keli studentai liko sužeisti.

Birželio 26 d. buvo baisios regyklos Lisabonoj ir kituose tri- juose šiaurės miestuose: Brage, Villa Real ir Vienna de Castello. Žmonių minios manifestavo su raudonomis vėliavomis, šūkaudami: «šalyn absoliutizmą», «šalyn tyroną» ir tt. Kariumenė šovė ir bā- dē į beginkles minias, kuri tik anmenimis gynėsi prieš durtu- vus. Krito 100 užmuštų ir 700 sužeistų, kurių dauguma paskiau pasimirė.

Karalius Karolius gatavas ēsas bēgti iš savo šalies. Bet nenu- sileidžia ir, kaip visi valdovai, užsispyrė žudyti iki galui savo val- dinius. Kariumenė teip gi kyla prieš valdžią: 6 batalijonai Lisabo- noj atsisakē klausyt valdžios. Valdžia uždārē respublikinių kliu- bā.

Kynuose vėl revoliucija prasidėjo ir šiuo-tarpu eina nepapras- tai smarkiai. Yra susitvėrus revoliucijinė armija su geriausiaiis prancūziškais karabinais, kanuolėms ir kulkosvaidžiais. Revoliu- cijinė kariumenė apēmē Kantoną ir išleido atsišaukimą į žmones, kad revoliucijinė valdžia įsisteigē. — Mena, kad revoliucijonie- riams padėję europiečiai, ypač prancūzai iš Hong-Kong.

Prancuzija. Pietų krašte revoliucija nesibaigia, nors gali būt, kad neužilgo baigsis be didelių permainų, tik su didelēm aukom: žuvo daug žmonių, net senelių ir vaikų nuo kerasierų ginklų. A- vignone apsirėiškē kariumenės bruzdėjimas prieš savo vyriausybę, bet numaldē gražumu janarolas Dalbier, kareiviams patinkamas. Streikininkų komitetas tebēr areštuotas. Miestų vyriausybės teipgi areštuotas už atsisakymą nuo vietų (atsisakē dėlto, kad nenorėjo slopinti streiko). Sako revoliucija tuo pasibaigtų, kad valdžia paleistų areštuotuosius. — Iš Agne miesto išvežē nežinia kur visą sukilusį 17-tą pėkštinių regimentą.

Austrija. Parlamentui atsidarius, eina prezidium rinkimas. Krikščionis-socijalistai, kurių daugiausia po tikrųjų socijalistų, nori gauti prezidiumo vietą (t.y. vieną iš savo tarpo prezidentą ar- ba pirmsėdi).

Austrijos socijalistai labai nustebinti pasielgimu savo atstovų, kurių dvylika buvo ciesaiaus rūmuose išklaustyti prakalbos nuo sosto. Ikišiol visur socijalistai ignoravo valdovus ir nėjo klausyti jų kalbos apie visokias lėkštas žmonių geroves.

Rusija. 139 atstovai ir socijalistai revoliucjonieriai, «Darbo Ku- opos», išvaikius valdžiai dūmą, išleido manifestą į visuomenę. Ma- nifeste aštriai kritikuojama caro valdžia, kuri «paleido dūmą, ka- dangi jai reikia paklusnios dūmos, kuri gintų didžiūnų reikalus». Teipgi aiškina naujų rinkimų taisykles, kurios da labiau apkarpo vargdienių rinkimo tiesas, o duoda didesnes tiesas dvarponiams ir pirkliams. Siberijai, Kaukazui ir Lenkijai daug susiaurintos rin- kimų tiesos, o kai-kurioms valstybės šalims visai atimta atstovybės tiesa. Ant galo aiškina, kad žmonės aprimo ir nepalaikē savo spė- ka savus atstovus, dėlto jie ir nuveikt nieko negalėjo ir liko išvai- kyti. «Valdžia nusileis vien tik prieš spēką. Vien tik nenustojan- čia organizuota kova žmonės užtvirtis savo tiesas», — teip baigiasi manifestas. Socijaldemokratai neišleido manifesto, kadangi jų at- stovų daugelis areštuota, kiti pabėgē nuo arešto.

Birželio 25 d. Peterburge atsitiko negirdėtas, nuostabus daly- kas. Policija padarē kratą karēs ministerijoje. Tai buvo didelė kra- ta ir keliolikoje kambarių rado didelį socialistiškų raštų sandėlį. Areštuota tik viena ypata. Net karēs ministeris, bausis revoliuci- jos priešas čia pat po šonų turėjo revoliucijinių raštų ir to nežino- jo. Toliaus pasklido gandas, kad socijalistai savo manifestą spauz- dina valdžios spaustuvėj, kur išėina «Valdiškos Žinios» («Pravi- telstv. Viest.»). Policija, išgirdus, puolē sugaut, bet tie jau buvo atlikę darbą.

Kadetai arba konst.-demokratai turėjo savo susirinkimą, kur nutarē renkant į 3-iają dūmą statyt tik savus kandidatus nesuside- dant su kitoms partijoms, ir tariasi reikalaut žemės permainų to- kių, kurios užganėdintų žmones ir neužgautų dvarininkus. De- mokratų revoliucijoniškumas galutinai stelbiasi.

Odesoj areštuota 60 oficerių už agitaciją tarp kareivių. Kras- nojarske (Siberijoje) revoliucjonieriai užpuolē ant kalėjimo ir per kovą išliuosavo kelioliką žymių revoliucjonierių. Visi paspruko, tik viens liko užmuštas.

DARBININKU JUDEJIMAS SVETUR.

Japonijoje streikuoja kalnakasiai kelių kasyklų. Kadangi ka- syklos Oshie darbininkams sustreikavus buvo pavadinta streiko mašint kariumenė, tai čia iškilo riaušės, ir dėl tos priežasties su- streikavo darbininkai vario kasyklos apie Bessi, kur atsitiko di- delės riaušės: streikininkai uždegē kasyklos triobas; prieš juos val- džia atsiuntē kariumenę, bet 10 tūkstančių streikininkų buvo už ją galingesni ir atmušē šalyn. Streikininkai apsiginklavę senoms šaudyklėms ir dinamitu, paimtu iš kasyklų. Streikas kilo iš dide- lės skriaudos: kad viskas pabrango, o uždarbiamenki liko po se- novei. Streiką agitavo socijalistai.

* * *

Darbininkų senatvės aprūpinimas da nē vienoj Europos šalyj (o Amerikoje nēr nē kalbos) nēra įstatymais užtikrintas. Australi- ja tame pralenkē visas šalis, o tai dėlto, kad ten darbininkai iš-syk tvėrē savo unijas ant politiško pamato. Socijalistams besidarbuo- jant, daug jau gerų darbininkams permainų padaryta, o dabar yra sumanyta da daugiau pagerinimų: Darbininkų senatvės apdrauda tam-tikrose draugijose po valdžios kontrole; valstybinės taupomo- sios kasos, kur darbininkai gaus gerą procentą ir tuomi galēs pāge- rint savo būvį. Australijos valdžia — darbininkų rankose; bankos gi valdžios rankose, — darbininkas padėjęs į banką pinigų, nēbi- jo, nes žino, kad neprapuls, kaip tai reikia bijot Amerikos darbi- ninkams pasidedant į kapitalistų bankas savo skatikus.

* * *

Rusijoje daug yra streikų už 8-nių ir 9-ių valandų darbo dieną. Tarp kitų pramonų, streikuoja šių amatų darbininkai už 8 val. darbo dieną: šepetininkai, beveik visose Rusijos dalise; odadirbiai, įvairiose vietose; siuvėjai ir siuvėjos streikuoja daugiausia už 8 ir 9-nių valandų darbo dieną.

Rusijos ekonomiškas darbininkų judėjimas iš pat pradžių ri- šamas su politišku judėjimu ir ten darbininkai susipratime ir ko- voje už savo reikalus aukščiau stovi už Amerikos Mitchellines ir Gompersines unijas.

LIETUVOS DARBININKŲ JUDĖJIMAS.

Papilė (Šaulių pav.). Lentpiūvių fabrike sustreikavo darbininkai, reikalaujami sutrumpinti darbo dieną. Fabriko užveizdos ėmė išpradžių gązdinti dragūnais ir kazokais, bet darbininkai iš to tik nusijuokė. Pribuvo ir fabriko valdininkai. Jie geru ju ir piktoju prašė darbininkų eiti prie darbo, kreipėsi prie advokato, kvietėsi policiją, bet ji pasakė nesikišianti, — ne jos reikalas. Niekur negaudami pagalbos, darbdaviai nusileidė. Tečiaus už kelių dienų atstatė du darbininku, kaip streiko vadovu.

Palėvenėlė (Zarasų pav.). Gegužio mėnesio pradžioj buvo padarytas Jugalinis (Kunigiškio) ir Palėvenėlės dvarų darbininkų susirinkimas. Nors buvo darbo diena, bet darbininkai, nebedami nuovargio, noriai susirinko paskirton vieton. Atsilankęs draugas karštoj kalboj nupiešė visą dabartinio visuomenės surėdimo neteisingumą, nurodė vienintėlį kelią, kuriuo tiktai ir galima iš šiandieninių vargų išbristi, tariant kovą beturčių su lobininkais; kaip tinkamiausis įrankis buvo paminėtas streikas, o kad streikas pasisektų, reikalinga, kad juo vadovautų tvirtos darbininkų sąjungos, tai gi, reikalinga darbininkams vienyties ir t.t.

Židikai (Telšių pav.). Bernai nutarė nebeit dirbti pas vadinamąjį oberšnipą ūkininką Teopelį Letukį. Padarė nutarimą, kas eis pas jį tarnauti tam — pirmą kartą įpilti 20 rykščių (!) antrą kartą — da daugiau. Dabar Letukis priverstas dalinti žemę nuomon.

(«Sk.»)

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Keista streiko priežastis. Detroit, Mich. Great Lake Engineering Works kompanijos pabrake vienas vaikas dirbantis prie pečiaus kūrimo, metė saldainį ir pataikė į veidą dideliam darbininkui, italui. Tas šoko vaikiščių mušti, o šitas gintis su geležies štanga — ir prasidėjo muštynės. Italas kur gavo du revolveriu. Toliaus pradėjo eit ant kumščių. Vaikiščių išmetė iš pabrako. O kadangi didįjį darbininką peštuką paliko, tai kiti vaikai, kurių ten dirba suviršum 500, parokavo tai neteisingu darbu, ir sustreikavo — išėjo iš pabrako. Tada pabrako užveizda aną italą pavarė. Bet vaikai reikalavo, kad visus jo tautiečius išmestų (!), o kaip to nepadarė, tai jie negrįžo į darbą ir rodosi iškils abelnas streikas visoj dirbtuvėj, kur tik dvi savaitės kaip pradėta dirbti po dviejų mėnesių streiko.

Telegrafistų streikas. San Francisco, Cal. Birželio 26 d. — Streiko permainų jokių da nematyt. Abi kompanijos, kur apėmė streikas, išleido atsišaukimus, kad streikininkai grįštų prie darbo, o jei ne, tai esą visai prašalįs. Nieks streikininkų neatėjo į darbą. Streiklaužių teip-gi negauna. Tik šių vietą užėmė visi valdininkai, kurie siuntinėjo valdiškus ir svarbiausius privatiškus telegramus. Bet ir tai negal paspėt atlikt darbą. Valdininkai tvirtina, kad į San Francisco atvažiuoja į 200 streiklaužių.

Oakland, Cal. Birželio 26 d. — Streikuojantieji telegrafistai kreipėsi į prezidentą Roozeveltą, gyvenantį Oyster Bay, su prašymu, kad jis patarpininkautų jiems ir padarytų įtekme ant telegrafo kompanijų, kurios nenor pakelt jiems užmokestį. Matyt, tie dar-

bininkai da nesusipratę, kad nuo vilko bėga prie meškos su prašymais.

Amerikos Darbo Federacija (American Fed. of Labor) padarė kvailystę, kad tik tuose dviejuose miestuose iššaukė streiką, kuomet «Western Union Postal» kompanijos darbas eina keliose dešimtise miestų. Toki mažiukai streikai — tai užmušėjystė: lengva kompanijoms juos sulaužyt ir darbininkai lieka ubagais, maldaujančiais susimylėjimo nuo savo priešų.

Chicagos organizuotieji darbininkai labai užjaučia telegrafistus, kurie ruošiasi strikuot, kad iškovotų didesnį užmokestį. New Yorke ir kitur telegrafų kompanijos prašalina kai-kuriuos telegrafistus, kurie priguli prie unijos, nori mat tuomi nustumt ateinantį streiką.

Cincinnati, O. — Apie 50 molderių (formų dirbėjai geležies liejinyčioj), samdomų Steel Foundry kompanijos, sustreikavo, reikalaujami 9-ių valandų darbo dienos. Ikišiol jie dirbo 10 val.

Vežėjų streikas Kanadoj. Montreal, Birželio 21 d. — 325 vežėjai samdomi Dominion Transport kompanijos sustreikavo, reikalaujami pakėlimo algos ir kitų pagerinimų. Ikišiol jie uždirbdavo po \$ 1.60 už 11 ir pusę valandos darbo, ir reikalauja po \$ 1.75, kaip moka kitos kompanijos.

Mirštantis baduolis vežamas į kalėjimą. Hicksville, L.I. Birželio 21 d. — Vyriškis, pasisakęs esąs William F. Adams, badu numirė šiandien kalėjime, dėlto, kad «kambario jam nebuvo» ligonbutyje. Buvo pranešta ligonbučiui Nassau apie tą badu sergantį žmogų, bet kadangi jam vietos čia nebuvo, tai teip ir nuvežė į kalėjimą, kur ir pasimirė nelaimingasis toje laimingoje Amerikos šalyje. Jis sakėsi turįs 45 metus.

Gatvių valytojų streikas. New Yorke sustreikavo 250 gatvių valytojų, užprotestuodami tuomi prieš miesto valdžią, už šitą jos pasielgimą: tiems darbininkams, kurie dirbo žiemą ir gaudavo kaip paprastai po \$ 2.50 per dieną, numušė uždarbį iki 1 d. 95c. per dieną. Streikininkai reikalauja sugrąžint visus darbininkus už tą pačią kainą.

SANJUNGOS REIKALAI.

Draugiško pasikalbėjimo patarimai.

Iš priežasties pribuvimo į Brooklyną keletu veiklių LS. Sąjungos draugų, 19 kp. LSS. po prakalbų, kurios atsibuvo 15 d. birželio sušaukė Draugišką pasikalbėjimą dėlei bėgančių reikalų LSS. Amerikoj. Pasikalbėjimo vedėjais buvo ap rinkti: J.Šukys pirmsėdžiu, F.Bagočius raštininku.

Draugui P.Dubickui, LSS. Sekr. — kasieriui, perstačius finansišką stovį LSS. tikroj šviesoj ir aplinkybes, kuriose «Kova» yra spauzdinama, likosi nutarta įnešt sekančius patarimus:

I. Palaikyt «Kovą» ir uždengt kas kart didesnes lėšas LSS. vien iš mėnesinių duoklių yra persunku ir atsiliepia perdaug ant kai-kurių draugų kišeniaus, todėl butinai reikalinga priiminėt į «Kovos» spaustuvę pašalinius darbus ir spauz dint savo LSS. raštus. Tam tikslui butinai reikalingi

keli šimtai dolerių: supirkimui trukstančių raidžių, perkraustymui spaustuvės į ertesnę vietą ir nusamdymui dar vieno darbininko bei išlaidoms spaudos ir popieriaus. Tuos pinigus draugai LSS. turi butinai pasirupinti surast, ar tai renkant aukas Literatūros Fondan arba paskolinant juos LSS. tulam laikui, kol tie darbai už savę neužsimokės. Todėl atsišaukiam į draugus kuonogreičiausiai kibtis už šio darbo ir veikti. Turėdami savo literaturą ir galėdami priimt pašalinius darbus, mes netik nebreikalausime remties ant LSS. draugų, kurie teip nenuoalsiai iki šiol savo brangią «Kovą» rėmė ir dirbo labui LSS., bet galėsime drauge padidint arba sutankint «Kovos» išleidimą, nes kapitalas gulintis literaturoj ir kasdien nauji darbai (drukoriški), kurių mūsų spaustuvė beabejonės turės perpilniai gyvuojant apie 60 kuopų ir į 1400 pasišventusių draugų, atneš mums kasdien naudą išplatinimui mus šiandien užbriežtų socializmo tikslų. Šiuomi atsiliepiame prie progos į visas kuopas ir pavienius sušelp Literatūros Fondą, kaip išgalint greičiaus ir geriau, nes pakol mūsų pinigų neduosim, mūsų išrinkti viršininkai negal veikt. Viršininkams—gi patariam nebault, bet kibties už darbo: pripirkt raidžių, nusamdyt darbininką ir pradėt darbą. Reikale gi apeit jobsinį presą ir jį paimt, o draugai matydami reikalą paskubjs su didesniu noru į darbą. Mūsų — į 1400, mūsų susatysim savo pečius į vieną neperlaužiamą murą ir mūsų darbai pridėti prie «Kovos» netik negal žuti, bet smarkiais, drąsiais žingsniais žengt pryšakin. Lai nebaugina mus neprieteklius ir lai netrukdo mus nuo darbo, nes argi mūsų nėsame papratę prie skurdo ir jo pernešimo?!...

II. Atsiekimui pirmojo dalyko, mūsų turim perkeisti vietą spaustuvės. Vasarai ir šiltiems orams prasidėjus darbininkai nė redaktorius neagal beišlaikyt tame sulužusiame, pašvinkusiame namely, kur mūsų spaustuvė dabar randasi. Bet to nepakanka, jog ten yra negeras oras, bet kas aršiausia, nėra vietos. Namas prekuiuoja \$ 25 už mėnesį, bet kaip drg. Širvydas tebebuvo, jis su šeimyna paimdavo kambarius ir mokėdavo dalį randos — \$ 15. Apleidus jam «Kovą», visas namas tenka apmokėti LSS., nes kontraktas yra padarytas metams, kurs pasibaigs tik į porą mėnesių. Ruime, kur dirba zeceriai nėra vietos pastatymui daugiaus kastų, jobsinio preso, nė stalo reikalingo pašaliniam darbui ir knygelų spauzdymui. Todėl mūsų turim iš tos vietos kraustyti į kitą, ruimin gesnę ir pigesnę. Dabar gi mokam \$ 25 bet nesuvartojame 5 ruimų, o mokėdami į \$ 20 gausime geresnę vietą spaustuvei. Bet kad kraustymas vistiek privers vieną numerį «Kovos» atspaust į du, tai Brooklyno draugai pataria spaustuvę perkelt visai į Brooklyną, kur «Kovai» yra labai derlinga dirva, o stoka spaustuvės labai tankiai apsireiškia. Kada senuose ruimuose mūsų spaustuvė nebišsitenka, o perkraustant ant kitos gatvės vis reiks literas saugiai supakuot ir raštus suraišiot, tai perkraustymas į Brooklyną visai ne ką daugiau lėšuos ir laiko ims kaip ir kraustymas Philadelphijoj nuo vienos gatvės ant antros. Jei «Kova» bus pernešta į Brooklyną, šie draugai pasižadėjo suaukaut uždengimui lėšų: J.Grinius ir F.Bagočius po 5.00, J.Liubinskas 3.00, A.Ramanauskas

7 ir J.Stankus po 2.00, J.Perkunas 1.20, A.Brazdžionis ir P.S. Sinkus po 1.00. Kiti pasižadėjo reikale paskolinti.

Mūsų nutarimus pavedam Pildomamjam Komitetui apsvarstyti ir kuonogreičiausiai išpildyti.

Pirms. J.Šukys,
Rašt. F.J.Bagočius.

St. Louis, Mo. 44 kuopa keli mėnesiai susitvėrė iš 22 sąnarių; buvo keli ir tvirti ramsčiai, ant kurių mūsų pasirėmėm; tik po tulam laikui išsiskirsčius mūsų draugams į kitas valstybes, pradėjo mūsų kuopelė silpnėti, rodos lyg apgailėtaudama savo kelrodžių netekusi, pradėjo svyruoti, kaip jaunasis silpnas medelis, likęs be užvėjos. Neveizint ant draugų išsiskirstymo, turime but patįs ramsčiais! Neduokim pakrikt visiškai! Rinkimės į savo susirinkimus! Dirbkim kas kiek išgalim, įtempkim savo spēkas, tad pasidarys lengva mus našta, o beabejonės laimėsime, jeigu išvieno dirbsim. Gėda mums butų, draugai, jeigu mūsų apleistumėm darbą, jau daug padėję ant jo vargo. Sukruskim, išvien!

M.Rasimas.

Korespondencijos.

Chicago, Ill. Birželio 2 d. atsibuvo viešas susirinkimas su prakalbomis Freiheit Turner salėje, parengtas 4-tos LSS. kupos. Susirinkimą atidarė A.Žimontas; perstatė pirmąjį kalbėtoją A.Jasinskį, nuo lenkų socialistų partijos, kuris kalbėjo lenkiškai apie solidariskumą, nurodė reikalingumą vienybės tarp darbininkų nežiurint ant tautos ir tikėjimo, darbininkai visi lygūs.

Kalbėjo P.Grigaitis atstovas LSDP. Savo kalboje perstatė tuos baises paveikslus revoliucijos Rusijoj ir Lietuvoj, apie valdžios žiaurumą ir darbininkų pasišventimą kovoti prieš netikusią caro valdžią ir tt. Toliaus faktiškai perstatė kitas partijas Lietuvoj. Krikščionių Dem. Part. prilygino prie juodašimčių, nes jie išdavinėdavo socialdemokratų į policijos rankas. Demokratų Part. perstatė pagal jos darbus grynai buržuaziška. — 4-tos kp. draugai padainavo Marseletę; S.Laukiutė deklamavo eiles. Po to J.Varkala kalbėjo butiną reikalingumą šelpti revoliuciją. Aukų surinkta 36 d. Žmonių buvo į 200. Kalba Grigaičio labai didelį įspudį ant žmonių padarė.

Birželio 9 d. buvo parengtos prakalbos Plzensky Sokol salėje. Čionai žmonių mažai susirinko, apie 170. 3 valandą po pietų atidarė susirinkimą Jančevskis. P.Grigaitis savo aiškioj kalboje paaiškino bėgį revoliucijos Rusijoj ir Lietuvoj, teipgi ir politiškiųjų partijų darbus ir apie terorą. Teroras nėra geistinas nė vienam, bet jį iššaukia valdžia. Sako, tolei teroras gyvuos, kolei krutinėse žmonių gyvuos kerštas.

J.Jančevskis paaiškino apie kitų kraštų revoliucijas ir

nurodė, kad kiekvieno yra pareiga šelpti revoliuciją. Aukų surinkta \$ 33. Toliaus P.Grigaitis kalbėjo rusiškai, nes čionai buvo nuo kitų tautų, kurie nesuprato lietuviškai, kaip tai žydai, lenkai.

A.Kabašinskiūtė deklamavo eiles «Laisvė». H. Anielevski kalbėjo lenkiškai apie baisų išnaudojimą darbininkų, teipgi ir nepilnamečius vaikus dirbančius dirbtuvėse. Dr. Knopfnagel kalbėjo angliškai apie vargingą padėjimą darbininkų šioje šalyje ir abelnai imant visose šaliose.

P. Galskis.

Detroit, Mich. Miestas yra didelis ir gražus. Žmonių teipgi randasi diktokai. Žinoma, ir lietuvių yra. Bet apie juos mažai kas žino. Aš da tik vieną lietuvių mačiau, bet ir tas pasivadino lenku. Apie apšvietimą, tai nėra ko nė kalbet. Man girdejosi, kad yra viena ar dvi kuopos SLA., bet tas žmogelis nieko apie tai nežino, tik žino «bedievi» Mockų (teip jis vadino). Šiuo laiku didelis streikas čionai, ir kaip girdėt, tai gatvekarų darbininkai žada steikuot. Apie linkėj laukai gražūs ir klimatas nėra blogas. Laukuose pas fermerius uždariai neblogi ir darbas nesunku gauti.

Ežys iš Karklyno.

Brooklyn, N.Y. Birželio 15 d. 19-ta kp. LSS. parengė prakalbas. Nors buvo ir šilta, bet žmonių susirinko skaitlingai. Drg. J.Grinius trumpa kalba atidarė susirinkimą ir perstatė kalbėtoją J.Perkuną, kuris kalbėjo ir darodinėjo kaip nekaltai kenčia mūsų draugai: Haywood, Moyer ir Pettibone ir kad kapitalistai jieško visokių neteisingų liudininkų

kad juos galėtų smerčiu nubaust. Elena Valentukoniūtė deklamavo eiles «Despotai». Drg. Dubickas, LSS. sekretorius, kalbėjo apie skurdą ir vargą darbininkų Amerikoje ir kaip kapitalistai rengiasi kovot prieš darbininkus. Po kalbai drg. Dubicko buvo renkamos aukos; surinko \$ 13.60. O.Ripinskiūtė deklamavo «Kalėjime». Kwartetas dainavo dvi dainas: «Op, op, kas ten, Nemunėli» ir «Vejelis kijl». Po dainų kalbėjo drg. F.Bagočius, kuris savo kalboje nurodė vargus darbininkų čion ir Lietuvoje ir apie revoliuciją, ir ragino ją šelpti. Po jo kalbai pirmsėdis J.Grinius užklausė publikos ar sutinka, kad rinkėjai pereitų aukų rinkt. Publika linksmai sutiko. Aukų antru kartu surinko 25.14. Viso surinkta 38.79.

Neinteligentas.

Springfield, Ill. Birželio 16 d. atsibuvo prakalbos, parengtos vietinio L. Rev. šelp. Komiteto. Be vietinių kalbėtojų buvo LSDP. atstovas drg. P.Grigaitis. Susirinkimą atidarė drg. J.Klembauckas su trumpa prakalba. Potam 8-nių metų mergaitė Kase Lingiūtė deklamavo eiles «Dėlko varguolis tamsus», padėdama ant stalo bukietą gražių kvietkų kaipo dovaną garbingam svečiui P.Grigaičiui. Toliaus kalbėjo J.Žvingilas apie Lietuvos vargus. Po jo drg. Grigaitis labai aiškiai apsakė apie pradžią revoliucijos ir jos dabartinį bėgį ir kaip caras pažadėjo žmonėms laisvę ir ją velei atėmė. Kalbėtojas nurodė, kad biurokratų visokios žadamos laisvės yra vien tik apvylimas žmonių. Laisvę valdžia visada žada kad tik ji jaučia sau pavojų nuo savo pavaldinių, bet kiek sustiprėjus, velei ją nuo žmonių atgal išplėšia. Kalbėjo drg. G. ir apie socializmą, apie visą šėdieninį netikusį svieto surėdymą. Išrodinėjo kad tik socializmo gadynei virtus, svie-

PO NAŠTA.

Po našta darbų, suktybių
Ir visokių sunkenybių,
Męs vos galime tesėti —
Rankos, kojos tur virpėti.
O tik manom, jog teip reikia,
Jog vis dievas tai suteikia,
Jog vargus tuos ir kankynes
Tur kentėti vargšų minios.
Kas męs trūsą visą ėda,
Kas prarado savo gėdą,
Tie mokina mus dorybės,
Tie mokina mus kantrybės,
Kad tu alktum, kai jie ėda,
Kad tylėtum, kai jie sėda,
Tau ant sprando, varguolėli!
Kas yra jie, brolužėli!
Męs valdovai, turčiai-ponai
Ir meilingieji klebonai:
Jie gražiai vis mus mokina,
Kad tylėtum, kai kankina...
Prie širdies jie mus prispaudžia,

Kad net kraują męs išspaudžia.

Turčius sako, atsilošęs:

Skurdžiau, dirbkie sau ant košės,

O kai dirbti nenorėsi,

Tai neėdęs tuo padvėsi.

Kunigėlis sako meiliai,

Rankeles sudėjęs dailiai:

Mielos jūs avelės mano!

Tegul dievas jus išgano,

Jeį manęs tik jūs klausysit,

Gerą vietą sau įgysit

Ten aukštai, tenai — danguose,

Męs sutvertojaus namuose.

Tiktai sunkiai procevoakit,

Viską Dievui paaukuokit;

Neskaitykit tik gazių,

Ką iš kelio veda svieta,

Ypač moksliškių knygelijų,

Ba jos veda jus iš kelio.

Darbininkiškų draugijų

Venkit, kaip kokių galvijų!

Kam ten duodat savo centą?

Atsimink bažnyčią šventą!

Centą gavęs jai tuo duokie —

Iš peklos išsivaduošie...

tas laisviau galės atsikvėpti. Bet pirma reikia mums socializmo mokslą pažinti ir suprasti. Apkalbėjo šiandieninio kapitalizmo baurumą, kurs kasdien suryja žmonių gyvasių tukstančius. Žmonės buvo labai užganėdinti, ką liudijo jų triukšmingas delnų plojimas. Da kalbėjo J.Klembauckas apie kapitalizmą. Kalbų tarpuose mažos mergaitės deklamavo revoliucijoniškas eiles. Amelija Buškiutė iš «Kovos», Ona Karaškiutė, deklamavo «Lietuvoje kraujas». Kvartetas vaikinių dainavo «Jaunumenės Giesmę», «Į Kovą», ir Marselietę «Atsimeskim». Aukų sumesta \$ 35.50. Žmonių lankėsi abiejų lyčių skaitlingiausias burys, kokio iki šiol da buvo nebuve. Springfieldiečiai jaučiasi labai užganėdinti drg. P.G. prakalba. Linkėtina, kad ir kitų miestelių lietuviai parsikviestų ant prakalbų drg. P.Grigaitį ir išgirstų jo kalbą.

V.Černiauskas.

Kensington, III. Birželio 8 d. ratelis susipratusiųjų draugų parengė viešą susirinkimą. Žmonių susirinko apie 200. Visi su įtempimu nervų klausė kalbėtojus P.Grigaičio, atstovo LSDP., kuris plačiai aiškino apie Maskolijos revoliuciją ir jos dabartinį stot. Gale savo prakalbos, kvietė visus, kas gali, padėti kovotojams nors maža dalia pinigų. Perėjus kolektaui, surinkta 26 dol. su centais, iš tos sumos apmokėta salės kaštai ir apgarsinimai, likusius 14 dol. pasiūsta Rev. Rėmimo Komitetui LSDP.

Paskiau kalbėjo drg. Jančiauskas iš Chicagos, nurodinėjo teipgi vertę šelpimo revoliucijos.

Antrą kartą P.Grigaitis kalbėjo apie socializmą ir vertę organizacijų. Jam pabaigus, vakaro vedėjas, trumpoj prakalboj pakvietė prijaučiančius šių dienų judėjimui—socializmui,

Būkite kaip avelės,
Atsiduokite ant valios
To aukščiausiojo mūsų pono
Ir didžiausiojo valdono.

* * *

Broliai mieli darbininkai!
Girdime, ką mūsų skriaudikai
Sako mums, ko mus mokina,
Kaip per amžius būt ketina
Mūsų ponais, mūsų skriaudėjais,
Ar nevisim juos su vėjais!?
Dangų mums tiktai jie teikia,
O patiems mat jo nereikia,
Jie ant žemės mat tur dangų —
Mūsų trūso turtą brangų.
Ar ne laiks mums susiprasti
Ir į dangų juos numesti!?
Tad bus laimė mums ant žemės
Nušvis būvis mūsų aptemęs.
Nebus ponų, prispaudėjų,
Jie išeis su šaltu vėju!

J.Jaras.

sutvert kuopelę LSS. Atsirado pritarėjų ir susirašė 12 sąnarių, iš kurių tuoju tapo išrinktas komitetas.

Pabėgėlis.

Pana, III. Birželio 17 d. vietinė LSS. kuopa parengė prakalbas. Žmonių susirinko diktas burelis. Buvo ir keletas moterių. Kalbėtojas buvo LSDP. atstovas P.Grigaitis. Savo kalboj nurodė Rosijos revoliucijos bėgį nuo pradžios iki dabar, teipgi baurius darbus caro ir jo tarnų. Ragino susirinkusius, kad paremtų revoliuciją pinigiskai. Sumetė \$ 20.10, kuriuos pasiuntė išdin. J.Širvydui. Kalba susirinkusiems labai patiko, ką parodė gausus rankų plojimas. Po prakalbų juodašimčiai buvo sumanę areštuoti Grigaitį, kad jisai neturįs tiesos raginti žmones prie aukų ant revoliucijos. Bet pabiėjo, kad nereiktų už tai atsirngt negardžiai. Draugai, nepaisykim ant juodašimčių, ba jų menkos spēkos; rengkim kuotankiausia tokius susirinkimus su prakalbomis; per tokius susirinkimus kiekvienas gauna geresnę energiją tolesniam besidarbavimui.

S.Stočekus.

IŠ LIETUVOS. — Vilniaus kalėjimas. — Gal nėra visoje Lietuvoje tokio kalėjimo, kuriame teip kankintų žmones, kaip Vilniaus Lukiškių kalėjime. Beveik visos kameros — pavieniems kaliniams; susieiti ir pasikalbėti su žmogum — beveik negalima, jei tik kelius žodžius pasivaikščiojimo laike. Visa kalėjimo administracija, pradedant šnipu užveizda ir baigiant viršininku — tai žvėrys, ne žmonės; vietoj prašyti ar skųsties — geriaus tylėti: vistiek nieko negausi — išbars, iškolios, kaip kokį gyvulį ir da pikčiau... Vaikščioti

Teisybes jieškotojas.

TARPE dviejų aukštų kalnų guli miestelis su trylika tukstančių gyventojų: iškyrus kelioliką turčių, visi skurdžiai-darbininkai. Pramonių kitokių nėra, kaip tiktai kietųjų anglių kasyklos; dėlto darbininkai gauna užsiėmimą vien po žeme.

Lietuvių čionai yra apsigyvenusių jau nuo trisdėsimts su viršum metų, bet praturtėjusių, galima sakyti, nėra; tiesa, keletas vertelgų turi savus namus ir keletą stubų parendavija, bet prie savo užsiėmimo dirba teip sunkiai kaip ir tie, ką dirba po žeme prie anglių. Darbininkų susipratimas stovi neperaukščiausiai; nors ir gana tankios nelaimės čion juos ištinka, bet rupintis apie permainingą tų blogumų labai mažai kas tesirupina. Dėlto svaiginanti gėrimai plaukia, kaip iš kokio šaltinio, netik viedrais bet ir bačkomis plaukia į stubes ir užlieja visas tas nelaimių sukeltas kibirkštėles širdise darbininkų. Tiesa, juk ir tarpe dilgelijų kartais išdygsta citri-

po kiemą išleidžia vieną kartą per dieną ir tai tik 15–20 minučių po 12–15 žmonių. Prausties ir apsivalyti leidžia vieną kartą iš ryto, ir tai prigulinčiai neatliksi – tuojaus rėkia, kad ilgai prausies. Valgis prastesnis, negu kituose kalėjimuse [viena duona – gera] — skįstas, be uždaro: retai kada sudegintą spirgių pamatysi; kopustų tai gero šeimininko kiaušė nelabai būtų. Kalinių šelpimas labai menkas: jau du mėnesius, kaip nieko negauna: matyt, visuomenė su «raudonais kryžiais» jau seniai atšalusi nuo to užsidegimo, kuriuo anais metais buvo apimta; tik atskiri žmonės gauna ši-tą nuo savo giminių ir draugų, ir tuo dalinasi tarp save.

Politišnujų — daugiau šimto; jie turi savo «starostą», bet jo teisės labai suvaržytos. Knygynas, pažiūrėjus į katalogą, būtų nė šio nė to, bet geresnės knygos taip sutrintos, kad net negalima skaityt, naujų gi niekas neaukoja. Knygyną žiuri viršininko paskiriamieji žmonės; politiškųjų, kurie rasi geriau tą atlikti galėtų, neprileidžia: bijo, kad neagituo-tų.

Kad ne knygos — sunku būtų čia kentėti: ne vienas gauna nervų ligą, ne vienas iš proto išeina (tokių atsitikimų buvo jau keli), ne vienas, kitas galą pasidaro. Štai dar neseniai balandžio 12 d. pasikorė vienas iš politiškųjų — Masiulevičius, kaltinamas už agitaciją tarp valstiečių švenčionių apygardoj. Kentėjo jis netik dėl kalėjimo tvarkos: paliko jį namie badaujadčią pačią ir keletą mažų vaikų. Nepakėlė vargšas naštos ir krito, kaip apušęs lapas: nepasitikėjo, matyt, savo jėgoms, jausmai aptemdė protą — ir padarė sau galą... Dėlei to atsitikimo politiškieji, prie kurių prisidėjo nemaža kriminališkųjų, nutarė badauti ir atsakyti balandžio 13 d. nuo pasivaikščiojimo. Tai buvo kartu dėl mirusiojo draugo gėduliai ir protestas prieš kalėjimo tvarką, kuri priveda kalinius prie kilpos. Tą dieną niekas nevaikščiojo po kiemą; tie, kurie dar nežinojo nutarimo, buvo išėję, bet tuo-

nas, kuris nors dilgomas iš visų pusių stengiasi parodyti gamtai savo skaistų žiedą. Teip ir čionai tarpe tamsių, apsileidusių darbininkų vis atsirado ir tokių, kurie jautė savo kru-tinėse neužsigauėdinimą ir stengėsi parodyti nesusipratusiems darbininkams, kokis ištikro turėtų būti jų padėjimas. Patįs budami neiškalbingais, pasikviezdavo iš kitur kalbėtojus. Bet sunku budavo į tokius susirinkimus prikalbinti darbininkus. Buržujams buvo geriau suprantama, ką reiškia darbininkų susirinkimai ir prie ko jie juos veda, dėlto ir ne dyvai, kad jie pasirūpino tokius susirinkimus boikotuoti: vertelgos, nors ir lygiai teip sunkiai dirba da ilgesnį laiką, negu kalnakasiai, bet rokuodami save praturtėjusiais, įkalbinėja savo visiems pažįstamiems, kad nelankytų tų susirinkimų, o iš ambonos ritasi visokio menciaus vardai ant susisirinkimų rengėjų, buk tai naujus tikėjimus jie išmislinę ir tt.; dėlto ir negalima jokiū budu sušaukti darbininkų į susirinkimus. Bet vieną kartą parengė tokį susirinkimą ir apgarsino per lapelius: «Teisybės Jieškotojas!... Jeigu nori dažinot tikrą teisybę, ateik į susirinkimą... ir tt. Buvo tai naujiena darbininkams. Kas teisybės nemylės? Kas nenorės jos atrast? Tai ne dyvai, kad

10 jau pagrižo, patyrę, kame dalykas; kriminališkieji irgi badavo, ir jie skaitė save žmonėmis, ir jie sakėsi kenčią nuo tų pačių priešų ir atjaučią draugo likimą. «Jei mes nėjom visame išvien — šaukė kalbėtojai per langą — tegul draugo mirtis mus suriša, tuomet tik pasekmingesnė bus mūsų kova su visa tvarka, o ypač kalėjimo: visi mes juk kenčiame nuo to paties priešo, visi mes — Lukiškių kalėjimo kaliniai». Nežiurint į užveizdų šauksmus, kalbos skambėjo visą vakarą prieš badavimą...

(«Sk.»)

Kalinys B.

Dar apie mano atsisakymą nuo «Darb. Balso» redakcijos.

AMERIKOS laikraščiuose radau p. Teodoro Mertinaičio, «geltonojo bilioto» tėvo, atsisakymą ant mano pra-nešimo Amerikos draugams, su kuriais turėjau reikalus, apie tai, kodėl nebėsu prie «Darb. Balso». Atsakau su-lyginant vėlai, nes negreitai tepasiekė laikraščiai. Atsakysiu trumpai, nes plačiau atsakysiu vėliau ir kitoj vietoj. Reikia gi didvyriams nulaužti ragus.

Nesuprantu, kam reikalinga buvo p. Mertinaičiui atkar-toti senas «cnatlyvųjų» pasakas apie nesusipratimus, kurių nebuvo. «Draugo» Org. užsiėmė cnatomis ir denuncijacijomis, o cnatlyvysis Kapsukas norėjo būti redaktorium ir ėjo prie to įvairiais cnatlyvais keliais. Kam dar akis dumti? Kam suvadžioti darbininkus? Jeigu inteligentas padarė ko-kią niekšystę, kam tuojaus uždengti tat ir rodyti darbinin-kams, jog buvo kitaip?

Bereikalo p. Mertinaitis kalba apie susivažiavimą, kuria-

tą kartą susirinko tiek darbininkų, kiek tik buvo salėje vie-tos. Visi geidė pamatyt teisybės jieškotoją... Prisiartinus paženklintam laikui pasirodė ant svetainės pagrindų viduti-nio ugio ir amžiaus žmogus, ir prakalbėjo: «Broliai darbinin-kai! Kaip matau, jūs susirinkote čionai pamatyti teisybės jieškotoją, bet kol žengsime toliau, aš noriu vieną klausimą pastatyti, ir jeigu atsiras iš jūs bent vienas, kuris pasakys jo-gei tai neteisybė, tai galėsime padaryti persitikrinimą ir su-rasti teisybę, ir štai! (iškėlė raudoną veluką) kaip šis velukas raudonas, teip kiekvieno iš mūsų kraujas yra raudonas, vieno-das visoj pasaulėj»...

Ir teip toliau traukė savo kalbą. Neatsirado nė vieno, kuris būtų panorėjęs daryti persitikrinimą, dėlto ramiai visi užsilaukė, ligi teisybės jieškotojas pabaigė savo kalbą. Skirs-tanties iš svtainės buvo girdėt užklausimai: «Ar tai šis teisy-bės jieškotojas, juk jisai kalbėjo apie socializmą».

Ir nuo to laiko darbininkai pradėjo daugiau rupintis sa-vo reikalais ir eiti į susirinkimus.

Vienturtis.

me beveik nedalyvavo. Kaip tik nebuvo apsvarstant tuos dalykus, kuriuos dabar mini. Kodėl nepasiklausė kitų?

Apie priežastis, kodėl mečiau «DB», jau buvau rašęs. Tariau, kad ne vienas guodojūš save žmogus nesutiks būti tokioj kampanijoj, kur už jų nugaros užsiima siundymu ir rankiojimu liežiuvių, darys «teismą» neprašomi, nekviesti. Priemu, jog galėjau nepaisyti ant tų jų derybų, nes jos priešingai susivažiavimo nutarimus padaryta. Bet su akrobatais kitoks reikalas. Darbininkų «labui» buvo subruzdę cnatas pilti, ką jau iš dalies pradėjo Mertinaitis. Dėlto velijau jokių reikalų neturėti. Atrado, jog jį ir kitus ašai suvadžiojęs, nes staiga metęs. Pasaka. Atsimenu komediją, kuomet Mertinaitis su ašaromis prašė pasilikti. Gerai, sutikau, bet ne ant tų sąlygų, kurių jie norėjo. Ant rytojaus atsisakiau kategoriškai: sutikau pasilikti iki naujų (1906) metų. Tą ir išpildžiau.

Turėjau pasilikti keletą mėnesių, nes savo reikalus turėjau užbaigti ir jiems duoti laiką surast naują redaktorių, nes numaniau, kad ir patį cnatlyvojo Kapsuko nenori. Iš užsienio buvau parašęs keletą sykių, klausdamas, kas atvyks.

Mertinaitis ir toliau dumia akis, sakydamas apie kokią ten kolektyvinę redakciją: nė prie manęs, nė po manęs jos nebuvo.

Apie akrobatų ir neklaidinguosius pakalbėsiu kitą syk ir kitoj vietoj plačiau, nes toji liga ėda mūsų organizmą per daug, o ir p. Mertinaičiui baisiai norisi. Kodėl nepaaiškinti, jeigu turi drąsos užginčyti.

14 (27). V. 07.

J. Lizdeika.

P.S. Užtikau kai-kuriuose liet. laikraščiuose, jog dar kai-kurie žmonės tebesiunčia pinigus mano vardu. Londone nebėsu, todėl pinigai ten nusiųsti manęs nepasieks, o ir aš nenorėčiau su «cnatlyvais» prieteliais reikalus turėti. Todėl meldžiu tolesniai pinigų mažo adrisu nebesiuntinėti.

J.L.

KĄ RAŠO LIETUVIŲ LAIKRAŠČIAI?

Vilniuje pradėjo eiti naujas savaitinis laikraštis «Žarija», tokios pakraipos ir didumo kaip «Skardas». «Žarijos» redaktorė Ona Šechtel, už leidėją pasirašo Juozas Turkevičius.

«Žarijos» N 1 patilpo sekantis laiškas į redakciją: «G.R.! Prašome atspauzdinti šį mūsų laišką: «Skardas» dėlei priežasčių, ne nuo mūsų prigulinių, toliau nebeišeis. Su savo skaitytojais pasistengsime atsilyginti kitu būdu. «Skardo» redakcija».

* * *

«Žarijoj» pradėta judinti Lietuvos autonomijos klausimą. Straipsnyje «Lietuvos autonomija», raštininkas S. išaiškines reikalingumą autonomijos «kiekvienai atskirai šaliai ar tautai», apie Lietuvą rašo taip:

«Iš viso, kas aukščiau pasakyta, aišku, kad Lietuvai būtina reikalinga autonomija su savo seimu Vilniuje. Autonomija reikalinga mums dėl to, kad tik patį lietuviai gali gerai aprūpinti savo

ekonomiškuosius, tautos ir kultūros reikalus, kurie didžiai skiriasi nuo kitų Rusijos dalių, autonomija reikalinga mums dėl to, kad rusų buržuazija negalėtų varžyti Lietuvos pramonės, tautos ir kultūros plėtojimosi. Ji reikalinga mums da ir dėl to, kad, atsikračius nuo prispaudimo, kurį kenčiame, kaip silpnesnioji tauta, panaiškintume tautiškąją kovą, kuri teip trukdo tautos lavinimąsi, apskritai, o darbininkų klesos susipratimą ir išsiliuosavimą, ypačiai.»

Be to nurodo da ir kitas priežastis, dėl kurių turi būt reikalaujama Lietuvos autonomijos.

* * *

«Žarija» praneša: Finų seimo atidengimo dieną lietuviai-atstovai Gudavičius, Kumelis, Kupstas, Povylius, Stašinskis, Bulota ir Leonas nusiuntė jam tokį pasveikinimą: «Lietuvių tauta, per savo dūmos atstovus, karštais žodžiais kreipiasi prie finų seimo jo atidengimo dieną, išreikšdama savo pasigėrėjimą finų tautos tvirtybe, kurią parodė bekovodama už savo autonomiškąsias teises ir sveikina visą finų tautą, išgavusią tokias tobulas rinkimų teises.»

SKAITLINIŲ LAUKAS.

(Statistika).

Kiek Amerikoj darbininkų ir ką jos dirba.

«Kovos» N 25 buvo parodyta kiek New Yorko valstybėj yra moterių, priklausančių prie darbininkiškų unijų. Šitame numeryje parodoma, kiek moterių ir kokius darbus dirba visose Jungtinėse Valstybėse.

1900 metuose, visose Jungt. Valstybėse ir jos kolonijose kaip: Alaskoj, Hawaii ir kitose teritorijose, dirbo įvairiose vietose merginų ir moterių

Tais pačiais metais, viršaus 16 metų amžiaus, iš visų 23,485, 559 moterių ir merginų, viena iš 5 buvo duonkepė.

Pagal amatus, dirbančių įvairiose vietose šiaip statistika parodo:

Valdytojoms laivų ant jurių buvo	5
Prie bagažų ant geležinkelių	10
Brekmonais (darbininkas prie vagonų ratų verštovo ant geležkelio)	31
Telegrafų vielas tiesė	2
Kunduktorėmis	7
Mašinistėmis ir pečkurėmis	45
Switchmonais (geležkelio vėžių nutaikytojas)	26
Furmonais ant visokių vežimų	43
Gontais stogus dengė	2
Kalveis buvo	185
Mašinų dirbėjos	508
Katiliorių	8
Koksus, kalkes ir malkines anglis degino	31
Šulinius gręžė	11
Čia nėra suskaityta, kiek moterių, suaugusių ir mažų mergaičių, dirba namuose: skalbia, siūva, ir tt.; teip gi nėra paskaityta tos, ką dirba įvairiose mažesnėse dirbtuvėse ir sankrovose: čia, kaip matyt, parodyta tik, kiek ir ką dirba didžiosiose pramonėse.	

DARBININKO KRONIKA.

Vilniuje pulkelis lietuvių tautininkų ir kunigų sumanė išleisti

vieton «Vilniaus Žinių» nepartijinį laikraštį, einantį 3 kartus per savaitę. Tam tikslui nori sutvert draugiją, kurios kiekviens sąnarys per metus įmokės 100 rub. ir į procentus gaus laikraštį. Kaina būsiant 5 rub. metams. Toliaus viliasi laikraštį paverstį dieniui. Laikraščio vardo atsišaukime nėra paminėta. Laikraščio įsteigimu rūpintis paskirti A. Smetona ir kun. Tumas.

New Yorke netrukus išeis rusiškas laikraštis — pirmas Jungt. Valstybėse. Laikraštis bus socialistiškas, leidžiamas jungtinių rusų ir finų socialdemokratiškų organizacijų. Šiais metais atkeliavo į Ameriką nemažai ir rusų, tad tikisi ir skaitytojų turėti užtekčiai.

Prancuzijoje smarkiai pakilo javų, ypač kviečių kainos. Teipgi pakelta mokestis malunuose. Dėlto ir duonkečiai pabrangino duoną iki 5 centų už svarą. Nėr abejonės, kad dėl tos priežasties daugelis vargdienių paliaus meldęsi: «Dunos mūsų visų dienų»...

Runkių juodašimčiai, Veiverių valsčiaus, Suv. gub., labai įpyko, kad jie buvo aprašyti «Skarde». Už tai ūkininkas Žemantaitis sukruvino buvusį savo berną, atėjusį pas jį atsiimt drabužių.

Sargybiniai atvažiavo į Stratų kaimą, Pažerių valsč. Vilks. pav., pas ūkininką Iškauską suimti Armino; šio neradę, suėmė Iškauską, kurį žvėriškai mušdami nusivežė pas Šukį; tą ir apmušė. Kratos buvo gegužės 18 d. naktį pas kelis ūkininkus Pažerių vals.

Gegužio 7 d. sargybiniai labai sumušė Vėžionių sodžiaus (Ūkmergės pav.) dešimtininką Pilkauską, kada tas pasiprašė atleisti jį nuo važinėjimo su policija. Į kalėjimą atėjusius atlankyti savo draugus Zebri ir K. Pėžą teipgi smarkiai apdaužė kardais ir nagais.

Gegužio 13 d. Ūkmergės isprauninkas nuodugnai iškrėtė Gudelių kaimo ūkininką Jonelį, kurio duktė Kotryna sėdi Ūkmergės kalėjime.

Vokietijoje yra vartojamų automobilių 27.026, kurie per paskutinius 6 mėn. pereiniais metais turėjo 2290 nelaimių, kame 51 ypata užmušta, 1570 — sužeista.

Moscow, Idaho. — Amerikos valdžios žemės prisavintojai čia tapo nubausti šiaip: W. Dwyer pusantrų metų kalėjimo ir tūkstančiu dol. baudos; Robnet 8-iais mėn. kalėjimo ir \$100; Keltendach, «tautiškosios» bankos prezidentas, 8 mėnesiais kal. ir \$1.000, teip pat ir J. Kester.

Kaip pasibaigs byla kalnakasių vadovų Haywoodo ir Moyerio, kuriuos apkaltina senatorius Borah, tai teismas ims šitą senatorių į darbą už vogimą valdžios žemės. O dabar tas vagis mat turi kaltinti ir išrodyti nedorybes savo priešų darbininkų.

Denver, Colo. — Amerikos visuomeniškosios arba teip vadinamos valdžios žemės vagis-kapitalistai, tapo nubausti: prisiekusieji teisėjai apkaltino 73 tokius prigavikus, iš kurių tik šešių pravardės apgarsinta. Iš Denverio miesto: A.T. Sullenberger, savininkas medžių sankrovų; Edgar Giggs, New Mexico Lumber komp. prezidentas; J. Porter, prezidentas Porter Fuel Co., turi 10.000 akrų žemės su anglia; R. Forrester, Utah Fuel Co. geologas; O.B. Spencer, buvęs valdininkas ir buvęs distrikto teismo sekretorius.

Chicagoj yra su viršum 50 tūkst. vengrų. Išeiina čia vengrų kalba socialistiškas laikraštis «Teisybė», kurio redaktorium yra

Jurgis Eisler. Jis yra išvertęs į vengrų kalbą «The Jungle», Sinclairio apysaką apie Chicagos skerdyklas ir lietuvių darbininkų gyvenimą.

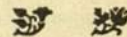
«Kovos» skaitytojams ir platintojams da yra proga pasidaruot.

Kaip pereinam numerį yra pranešta, tai žinot, kad dovanos «Kovos» skaitytojams ir skaitytojų rinkėjams liko pražęstos da ant liepos mėnesio. Teip padarėm ne tyčia, bet dėlto, kad už birželio mėnesį negalėjom greitu laiku išsiuntinėti visas dovanas, nes revoliucijos dainos su gaidomis liko sustabdytos, kadangi tas gaidas apsiėmė peržiūrėti žinomasis kompozitorius Petrauskas. Skaitytojai ir skaitytojų rinkėjai nebus nuskriausti, kad truputį ilgiau reikės palaukt to, kas jiems šventai priguli, tai yra prizadėtų dainų su gaidomis: bent žinos visi, kad gaidos tikrai geros, be klaidų.

Tiems skaitytojų rinkėjams, kurie jau per birželio mėn. surinko po 5 skaitytojus, jau išsiuntinėjom paveikslus. O tie draugai, kurie surinko per birželio mėnesį po 2, 3 ar 4 skaitytojus, turi progą da sujieškoti tiek, kad būtų nemažiau kaip penki, ir pabaigoj liepos mėn. gaus minėtą kolioruotą sieninį paveikslą ir revol. dainas su gaidomis. Tą pat gaus ir tie, kurie da surinks po 5 škait. O skaitytojai visi, kurie užsirašė birž. mėnesį ir kurie užsirašys da liepos mėn. gaus po vieną knygutę rev. dainų, teip greitai, kaip tik jos išeis, (bet negreičiau, kaip po liepos mėn.).

Suprantama, kad rev. dainos su gaidomis tai da negirdėtas lietuvių rašliavo ir visoj istorijoje atsitikimas, dėlto tokį svardų dalyką nenorim bile kaip išleist; ištikro, bus parinktinės, gražiausios dainos ir jų gaidos spauzdintos ant gražios popieros diktoj knygutėj.

Už tokias revoliucijoniškas puikias dainas ir gaidas verta pasidaruot kiekvienam revoliucionieriui-socijalistui, ypač, kad beplatindami tokiu budu «Kovą», atliksit ir savo priedermę; nes kiekvieno lietuviio socijalisto priedermė platint «Kovą», kad ir jokių dovanų negaunant. O jeigu da gali gaut ir dovanas, tai kas nepasidaruos, kas nenorės surinkt per mėnesį bent 5 skaitytojus ir kas nenorės užsirašyt! Sukruskit, draugai!

Nerašyk daugiau laiškų ant niekam netinkamos pakulinės popieros.

Nes dabar pasitaiko proga, — tik trumpam laikui — apaturėt už tą pačią prekę geriausių aleksandrinų popierių laiškams rašyti, puikiai išlinavotų, su gražiais agitatyviškai-revoliucijoniškais dažuotais paveikslais ir parašais, kurie visiems lietuviams yra dabar naujiena, nes pirmą sykį pasirodė pasaulėje.

Jau paskutiniuose «Kovo» numeriuose apie tai buvo,

nors ir labai trumpai, pranešta; bet dabar, matydami tokį didelį reikalavimą minėtų popierių lietuvių visuomenės Amerikoje, skaitome reikalingu dar apie jas pratarit keletą žodžių. Iš pradžių, vos tik suspėjome atspauzdiut kelių rušių (gatunkų) popieras, kaip nustebome, kad tik į dvi dienas išpirkto su virš tris tukstančius egzempliorių, kas dar iki šiolei niekur nebuvo girdėta. (Beje, ir kaina negirdėtai pigi — tai nėra dyvo). Todėlei norėdami visus užganėdinti ir nepalikti kurčiais ant jų pareikalavimų, atspauzdinome vėlei dvejojų naujų popierių, papildimui anų įvairumo. Tokiu budu visi, kurie tik kreipsitės dabar į «Kovos» Redakciją reikalaudami minėtų popierių, tuojaus apturėsitė jas įvairių rušių, atspauzdintų su visokio dažo paveikslais ir parašais. Tikimės, kad visi, kurie tik atsišauks, liks užganėdinti ir paragys dar savo draugus, giminičius ir pažįstamus prie parsitraukimo tų popierių. — Mūsų tikslu yra varymas agitacijos ir platinimas apšvietimo tarpe lietuvių darbininkų, todėlei ir laiškai yra tik su tuo tikslu išleisti ir beveik dovanai visiems pardavinėjami. Tikimės, kad tokios žemos prekės dar niekur negirdėta: šimtas popierių prekioja tik vieną dolerį ir priegtam dar pridėdame keletą lapelių dovanų, teipgi su paveikslėliais ir puikiais pasiskaitymais.

Todėl visus draugus ir drauges prašome atkreipt rimtą atydą ant tų kelių mūsų žodžių ir neabejojame, kad tuojaus atsišauksite reikalaudami prisiųstų aprašytų popierių ir tuomi paremsite tą gerą mūsų užmanymą, kad ateityje dar ir vėl galėtume išleisti tokių puikių ir pigių popierių.

Su meile visiems darbininkams

«Kovos» Administracija.

Biblijografija.

«Žarija». Savaitinis darbininkų, bežemių ir mažažemių laikraštis. N 1. Išėina Vilniuje. 16 pusl. Kaina 3 rub. metams.

«The Socialist Woman». Mėnesinis anglų socialistų laikraštis, Chicagoy leidžiamas The Socialist Woman Publishing Co. Kaina 35c. metams.

KRASOS DĖŽUTĖ.

27-ai kuopai, New Haven, Ct. — Jūsų «pranešimas», geriaus

— protestas prieš Susivažiavimą už «naujos tvarkos» įvedimą, nepatils. Priežastis šitos: Sakotės, atradę «pasielgimą to susivažiavimo netaktiškum», kad ne visų kuopų delegatai buvo susirinkę, o sprendė apie «naują tvarką», kuri pirmiau nebuvo leista per «referendum». Tai gi Susivažiavimas dabar leidžia visus savo nutarimus per referendum, ir jų, nerašinėję protestų, galit visą «naują tvarką» išgriaut ir pašaukt atgal «senąją tvarką».

«Kovai» atsiųsti rankraščiai.

Antonov'o — «Kaip išvaikė Rusijos Dumą»; ? — «Šventieji, kunigija ir socializmo idėja»; Z.Jank. — «Darbininko spēka».

Pranešimas.

Visiems gerai žinomas drg. K.Rutkus, paaukavo LSS. 100 egzempliorių knygelės «Kaip aš tapau milijonierium» už vartojimą LSS. raidžių spauzdinimui tos knygelės. Prekė 10 centų.

LSS. Sekr. P.Dubickas.

Kuopoms ir agitatoriams.

Paskutiniu laiku tapo išleisti labai puikus agitacijai lapeliai «Kur darbininko laimė». Išleido II-rasis LSS. Rajonas. Taigi geistina, kad visos kuopos ir važinėjanti agitatoriai parsitrauktų dėl praplatinimo tarp žmonių. Kaina už 100 — 25c. Galima reikalaut pas Rajono sekretorių A.Bernotą, 1418 So. 2-nd st., Philadelphia, Pa.

Revol. Rėmimo Komiteto adrisai:

Pirmasėdis, J.ŠUKYS, 87 Grand str., Brooklyn, N.Y.
Sekretorius, J.S.PRUSELAITIS, 17 James st., Waterbury, Conn.
Išdininkas, J.O.ŠIRVYDAS, 224 E. Main st., Plymouth, Pa.

APGARSINIMAI.

L.S.S. finansų apyskaitos.

Įplaukimai:

Mėnesinių: St Clair, Pa. 2.00; Meriden, Ct. 5.00; J.P.Raulinaitis, M.Raulinaitienė, So Boston, Mass. 1.20; L.Zavistanavyčius, Hadpark, Mass. 60c; Philadelphia, Pa. 11.20; * Baltimore, Md. 12.20; Lawrence, Mass. 2.00; J. Gvazdikas, Rockford, Ill. 1.20; J.Kudlauckas Niagara Falls, N.Y. 2.50; Cleveland, Ohio. 9.

80; Collinsville, Ill. 2.40; Shenandoah, Pa. 11.60. Prenumeratos: T.Buragas, Rhone, Pa., V. Mastauckas, Farmington, W. Va. — po 2.00; P.Jurčekonis, Phil. Pa. 1.50; Varpas Co. Scotland, J.Lekarauckas, Ambridge, Pa., J.Januškevyčius, Bayonne, N.J. — po 1.00; Edel, Russia 51c.; J.Gricius, Russia 50c. * Per V. Kvederą 7.50. Apgarsinimų 18.50. Pavieni «K» num.: J.Lukosevyčius, Phil. Pa. 15c. Pašalinių darbu 1.53. Už raštus 7.94. Viso 107.43. Būvo 2.36. Viso 109.79

Pasarga. 25 N «K» mėnesinių iš So. Boston, Mass. buvo pakvituota 6.20; tie pinigai buvo prisiųsti iš So Bostono kuopos per klaidą ir pareikalauta sugražint. Tą atėmus lieka [103.59]

Išleidimai:

Redakcijos reikalai: Už laikraščius 15c. popiera raštinei 25c. Tekniška «K» dalis: krasos kort. 1.00, krasos ženkl. 3.00, važinėjimai

34c., katilas virimui klijų 15c., expresas 2.00, išsintinėjimas „Kovos“ 2.45, išsintinėjimas raštų 70c., statymas 24.00, alga redaktoriumi už paskutinę pusę birželio 30.00, alga administratoriumi už paskutinę pusę birželio 25.00. Išrašymas Redakcijon laikraščių 2.10., svarstyklė 1.00. Viso 92.14

Iėjo.	103.59
Išėjo	92.14
Lieka	11.45

Literatūros Fondan.

Hartford, Conn.: J. Tamulionas, J. Zemkus, J. Giegžna, J. Giraitis — po 50c. L. Stakauckas, J. Antanaitis, J. Saurasavyčius, J. Striauckas, P. Juska, P. Zekus, J. Malinauckas — po 25c. B. Saloneckas, A. Trušas, J. Vaitulionis — po 20c. J. Gudaitis, K. Brazauckas — po 15c. A. Stramaitis, T. Petraitienė, S. Stankevicius — po 10c. M. Adamonis, J. Kliracka, J. Jasiulionis, J. Masonis — po 5c. Viso (atėmus 5c pers.) 5.10
Buvo 22.76. Viso 27.86.

„Kovos“ Fondan:

Philadelphia, Pa. mėnesiniam susirinkime 1-mos LSS. kuopos: A. Rušinas 1.00. J. Stibris V. Patalavicius — po 50c. J. Baltrušaitis 35c. A. Banevicius J. Bagdonas J. Bičkunas B. Kundrošas P. Balzaris L. Dauginas — po 25c. C. Matulis 15c. A. Balzaris 5c. Viso 3.05
J. Ramanauskas, Minersville, Pa. Buvo 1.00
293.19
Viso 297.24

L.S.S. Sekr. P. Dubickas.

AUKOS.

Revoliucijos reikalams:

Springfield, Ill. prakalbosa: V. Černiauckas 1.50. J. Raulinaitis J. Žvingilas V. Maurukas M. Montavičė A. Mockus A. Božins V. Orinas J. Žvingilas K. Dominauckas A. Baranauckas K. Juodys P. Mašiotas A. Uršis — po 1.00. J. Gugas, NN, J. Petravičė J. Grigalavičė M. Stanyas A. Makrickas A. Arminas J. Butautas F. Arnašius V. Burba A. Gudišauckas J. Jonikas L. Jonikas A. Poderis B. Lagunas J. Šlapaitienė O. Gudišauckienė M. Kriza, naukas J. Brundza J. Kailius J. Gilbaltis J. Galinis J. Tečeliauckas J. Masaitis J. Buškevičė — po 50c. A. Klembauckas B. Tunila A. Petravičė A. Senkevicius A. Benikis M. Bukevicienė A. Ukelis J. Pauliukaitis M. Baranauckas A. Brazys J. Lukis N. Urbas A. Kisielis J. Pečiokas F. Jurkus M. Meskauckas L. Gudišauckienė P. Katkevicius B. Urbenė K. Šiška K. Lanaukas K. Alnaitis J. Žulius S. Stočkus K. Andriusis J. Gidzevicius J. Kuzmickas M. Gavenas B. Benikienė F. Puišis M. Klembauckienė R. Visklauckiūtė — po 25c. F. Klembauckas J. Tunila — po 20c. Smulkij 10c. (atimant lešas persiunt. ir pareng. prak.) 27.86
Worcester, Mass. A. Domeikos varduve: V. Narijauckas V. Bernotas — po 50c. M. Dažilda F. Tumosa J. Krapkaitis A. Dameika J. Kilikevicius J. Baltusis A. Bunikis — po 25c. Smulkij 35c. Viso 3.85

Newark, N.J. prakalbosa: M. Adomaitis 2.00. A. Strielkus J. Damiauckas J. Papartis F. Mazdeika — po 1.00. J. Mičiulckis J. Lapinekas M. Virpša S. Savelkis J. Klimavicius T. Mirauckas J. Dulincas J. Stanelis A. Marulis J. Bidokas V. Ambrazevicius J. Vaičieliunas — po 50c. A. Zolinas B. Mikulis O. Zolinienė A. Gavenas J. Gavenienė M. Giebas P. Valčieliunas B. Selokas F. Lingis J. Komezis A. Kaukas J. Didvalis A. Kairukštis A. Stanelis K. Krulikas K. Jankauckas — po 25c. J. Rukevicius S. Milevas po 20c. Smulkesnių 1.60. Viso 18.00. Surinkta per B. Mikulį: J. Dubonis J. Plikaitis J. Zablackas V. Kraucijunas K. Ambrozevicius V. Burdingierius — po 25c. Viso 1.50. Sykių 19.50
Moyie, B.C. Canada: J. Kairaitis J. Kaneris S. Kaneris J. Kaminskas J. Gerutis — po 1.00. Viso 5.00
Cleveland, Ohio XXII seime SLA. Pleasant City, O. 2.00
Pana, Ill. prakalbosa P. Grigaičio 20.00
Baltimore, Md. 5.20
Westville, Ill. prakalbosa drg. Grigaičio 26.00
waterbury, Conn. J. varduve: V. Bagdanavicius O. Bagdanavicius S. Pricevicius P. Pricevicius S. Senkus A. Nainis J. Pricevicius B. Bagdanavicius A. Bagdanavicius — po 50c. J. S. Praselaitis I. Praselaitienė J. Varnaitis J. Juozupaitis — po 25c. Viso 5.50
Buvo 435.44
Viso 571.20

Atitaisyimas klaidų: 21 N. „Kovos“ iš Meriden, Conn. revol. aukų buvo pakviutuota 8.50, iš kurių 50c. yra paskirta kankintiniams; 25 N atitaisyta klaida iš Chicagos neteisingai, turi būt 33.00, o ne 31.00. Tokiu būdu pakviutuota daugiau aukų, negu turėtų būt, ant 1.50. Tą atėmus lieka 569.70.

Aukos Kankintiniams.

Pleasant City, Ohio	1.00
Minersville, Pa.	5.00
Meriden, Conn.	50c.
Buvo	9.20
Viso	15.70

Revoliucijos Rėmimo Komiteto Iždininkas

J. O. Szirvydas,

PAJIEŠKOJIMAI.

Pajieškau Zenono Pociaus, paeinančio iš Kauno gubernijos, Raseinių pavieto. Jis pats, ar kas kitas malonės atsisaukt adresu:

Jonas Rimkus,
213 Bellum str.,
Mc Kees Rocks, Pa.

Lietuvos Sūnų Draugystė.

Laikas pusmetinį susirinkimą, kuriam bus svarstoma daug svarbių reikalų. Visi sąnariai privalo atsilankyti į tą susirinkimą ir atsinešti konstitucijas; kurie negalėtų pribūt, turi nors prisijust konstituciją. Kurie neateis patįs ir ne priduos konstitucijų, užsimokės baismės 25c. Susirinkimas atsisbus 7 Liepos, salėj Conningham, Bridge str., Wilmerding, Pa. Prasidės 2 val. po pietų. KOMITETAS.

AGENTAI „KOVOS“.

W. Quessal, 14 Herriot st. Yonkers, N.Y.
F. Bagočius 1914 Ann st. Pittsburg, Pa.
J. Želvis, 711 W. Lombard St. Baltimore, Md.
M.A.IGNOTAS, 1028 So. 2nd st. Philadelphia Pa.
E. FROOMES, 73 Grand str. Brooklyn, N.Y.
F. NARVYDAS, 544 W. 49th str. New York, N.Y.
J. STAŠKUNAS, 1515 Sheffield st. Allegheny, Pa.
A. STANELIS, 74 West st. Newark, N.J.
J. ŽVINGILA, 1711 E. Matheny ave. Springfield, Ill.
A. Dirzulaitis, 155 Metropolitan av. Brooklyn, N.Y.
T. Kubilskis, 66 Porter ave. Broekton, Mass
J. Keršis, Box 328 Wilmerding, Pa.
J. Luiza, 22 So Greene st. Baltimore, Md.
V. Kvedera, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
P. Kačiulis, 512 W. Barre st. Baltimore, Md.
J. Matulis, 103 Grand st. Brooklyn, N.Y.
A. Dumbrius, Box 512 Melrose Park, Ill.
P. M. Kaitis, 221 wabansia Ave., Cor. Marshfield, N. Side, Chicago, Ill.
S. STANKEVYČIUS, 60 Wells st. Hartford, Conn.
Ch. MAJAUSKAS, Box 413. Westville, Ill.
B. Kondratavicius, Box 650 Wilmerding, Pa.
J. Vaitkevičė, 40 Walnut st. New Haven, Conn
J. Jasulevicius, Bx 6 Minersville, Pa.
P. Meškinnis, 775 N. Montello st. Montello, Mass.
P. Norkus, 255 River st. Paterson, N. J.
A. Kašuba, 129 Joseph ave. Rochester, N.Y.
J. Lukoševičius, S.E. Cor. 12th & Ritner st. Phila., Pa.

SUSIRINKIMAI.

Philadelphia, Pa. 1-mos LSPA. kp. mėnes. susirinkimas atsisbūna 4-tame ūtarninke kožo mėnesio, Laisvės Klubo salėje, po nr. 943 So 2-nd st. 8 val. v. DISKUSIJŲ susirin. atsisbūna kas nedėdienį, salėje po nr. 513 So 4-th st. 2 val. po pietų. Sekr. A. Bernotas, 1418 So 2-nd st.

Cleveland, O. 3-čia LSPA. kuopa laiko susirinkimus keturius sykus mėnesy: partijos reikaluose 1-mą ketvergą 7 val. vakare; dainių: 2-rą ir 3-čią nedėdienį, 1½ val. po p. diskusijų: 3-čią ketvergą, 7 val. vak. „Susir. atsisbūna ant „Arch Hall“, 2508 Ontario st.

Organiz. I.P. Lapinskas, 2012 Lakeside ave.

Chicago, Ill., 4-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsisbūna pirmas bus laikomas po visas dalis miesto su prakalbm. O antras, mėn. susirinkimas atsisbus paskutiniam nedėdieny kožo mėnesio 2 val. po pietų, po No. 809—33rd place. Organizatorius A. Zimontas, 3120 S. Halsted st.

New Britain, Conn. 5-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas 1-mą ir 3-čią nedėdienį kožo mėnesio, svetainėje „Socialist Party Headquarter“, po nr. 258 Main str. Sekr. K. S. e n k u s, 201 Washington st.

Pittsburg, Pa. 6-ta kuopa laikys viešą susirinkimą su prakalboms, 5 d. Gegužio, 2½ po piet, L.M. Dr-tės name, po N 142 Ohio st. Draugai iš visur nuosirdžiai kviečiami.

Rochester, N.Y. 7-ta k. LSPA. susirinkimai laikosi paskutiniam nedėdieny kiekvieno mėnesio, po No. 328 Clifford str.

Sekr. K. VAIVODA, 43 Spring st. Brockport, N.Y.

Wilkes Barre, Pa. 9-ta kuopa laikys susirinkimus kas 1-ą ir 3-čią nedėdienį kožo mėnesio, 8 val. vakare, po nr. 284 Moyallen st. KOMITETAS

Newark, N.J., 11-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas pirmą ir 3-čią subatą kožo mėnesio, po nr. 144 Adams str. 7.30 val. vakare.

Sekr. F. Lūngis, 263 Elm str.

Springfield, Ohio, 12 k. LSPA. susirinkimai atsisbūna kas pirmą nedėlią mėnesio, po No. 106 E. Main str.

Baltimore, Md. 14-ta kuopa laiko susirinkimus kožo mėnesio pirmą pėtnyčią, 8 val. vakare, lietuviškoj salėj ant Barre str. Org. P. Grinuis, 210 S. Eutaw st.

Minersville, Pa. 15-ta LSPA. kuopa nutarė laikyti susirinkimus kiekvieną pirmą nedėdienį kožo mėnesio, 2-rą val. pietų, salėje J. Lietuvniko.

Prat. rašt. J. RAMANAUCKAS Box 181.

Broekton, Mass. 17-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus 1-ame ūtarninke kožo mėnesio, 7 val. vakare, salėje L.J. K. 1 Arthur st.

Fin. Sekr. V. J. PETKŪNAS, 303 N. Main st.

Brooklyn, N.Y. 19-ta kuopa laikys mėnesinius susirinkimus nedėlioms po pirmam. Prasidės nuo 2 val. po pietų Teipgi bus laikomi susirinkimai kožną pamedį nuo 7.30 vakare s etainėje 73 Grand Str. Brooklyn, N.Y.

Sekr. M. Jokubauskas

Chicago, Ill. 22-ros kuopos susirinkimai laikysis naujoj vietoj: M. Mieldažio salėje, 68 W. 25-th st. Susirinkimai su diskusijoms bus laikomi dušyk mėnesy: po 1-am pirmą nedėdienį ir po 15-tam. 2 val.

Sekr. S. SZIMAS, 1075 Blue Island av.

Spring Valley, Ill. 23-čia k. laiko susirinkimus kožną antrą ir paskutinę Nedėlią mėnesio, 4-tą val. po pietų. 1-as susirinkimas bus Partijos reikaluose; 2-as diskusijų. Laikysis M. Mažeikos salėje, ant Dakota str. Sek. A. Gustaitis.

Plymouth, Pa. 24-ta kp. LSPA. laiko susirinkimus 1-mą ir 3-čią aeredą kiekvieno mėn., nuo 8 iki 10 val. vakoro, po No. 1 Church st. [Kertė Centre ave. ir Church str.] 1-as susirinkimas būva dėl partijos ir kuopos reikalų, antras — lavinimosi arba apvietos. KOMITETAS.

Naugatucko ir Union City'ies, Conn. 25 LSPA. kuopa laiko savo susirinkimus 1-mą subatą po pirmam kožo mėnesio, 7.30 vakare, po nr. 15 Diamond st., Union City, Conn. KOMITETAS.

New Haven, Conn. 27-ta kuopa LSPA. laiko susirinkimus kas aeredos vakarą, pradėjus nuo 8 val. L.U. Klube, 521 Grand Ave. KOMITETAS.

Senandorio 28-ta k. LSPA. laiko susirinkimus kas dvi savaiti, ant kampo North-West Main ir Lloyd ulyčių, ruomas 4. KOMITETAS.

Springfield, Ill. 29-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį kožo mėnesio, 7 val. vakarė, salėje Wabash Hotel ant 10-tos ir washington str.

Sekr. J. KLEMBAUSKAS, 7 Mill Row

Yonkers, N.Y. 30-ta kuopa LSS. laiko susirinkimus kas antrą subatos vakarą po pirmam 8 val. po numeriu 114 Riverdale Ave. KOMITETAS.

So, Bethlehem 31 kuopa laiko Susirinkimus, kas 1-mą subatą kožo mėnesio 7 val, vakare pas drg. F. Masulevičia, 710 5-th st. KOMITETAS.

Waterbury, Conn. 34-tos kuopos LSPA. susirinkimai atsisbūna sekanciai: mėnes. susirinkimas partijos ir kuopos reikaluose s člame ir diskusijų 1-mame nedėdieniuse kožo mėnesio, 7¼ v. vakare, po nr. 989 Bank str. KOMITETAS.

Los Angeles, Cal. 39 kp. laikys susirinkimus kas 3-čią nedėdienį po 1-mam, po No. 114 S. Spri Str.

A. Žlugzda.

Worcester, Mass. 40-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsi-
bina du kart per mėnesį: kas 2-rą ir paskutinę subatą mė-
nesio, nuo 7.30 vakare, Socialist Headquarters klube 16
Mechanic st.

Fin. Sekr. V.Narijaucas, 2 Suffolk st.
Bridgeport, Conn. 41-ma LSPA. kuopa laiko susirinkim-
us kas 1-mą mėnesio nedėdienį, po No. 425 Main str.
Org. J.G.SAGEVYČIUS.

Easton, Pa. 42-ra LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas
2-rą nedėdienį kožno mėnesio, po No. 660 Pine str.

KOMITETA
St. Louis, Mo. 44-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus
kas 3-čią nedėdienį kožno mėnesio, 2 val. po pietų, Haru-
gari salėje, kampas 10-tos ir Carr gatvių
KOMITETAS.

Pasaic, N.J. 45-ta LSPA. k. laikys susirinkimus kas 4-tą
nedėdienį kiekvieno mėnesio, svetainėje p. J.Apalianskio
182 First st. 5v. vakare.

Sekr. P. Norkus, 125 3-rd St.

Mahanoy City, Pa. 46-tos LSPA. kp. susirinkimai atsi-
eakančiai: mėnesinis susir. partijos ir kuopos reikaluose
laikysis paskutiniam ir diskusijų antrame nedėdieniu
kožno mėn. po No 304 W. Centre str.

Sekr. J.MICKUNAS, 1233 E. Pine str

Panna, Ill. 48-ta kuopa laikys savo susirinkimus dusek
mėnesy — po kožnos 10-tos ir 25-tos seredomas.

Rast. prat. ir turtų, A Švastas.

Hartford, Ct. 49-tos LSPA. kuopos susirinkimai atsi-
biam nedėdieniu kožno mėnesio po N 21 Arch Str.

S.STANKEVYČIUS, Organizatorius 60 Wells St.

Mc Kees Rocks, Pa. 50-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus
kas antrą žvenddienį kiekvieno mėnesio, 3½ po pietų, pas
kuopos sekretorių K.Česuną, 217 Bill Ave., Mc Kees Rocks,
Pa.

Grand Rapids, Mich. 51-ma kuopa laiko susirinkimus kas
pirmą ir trečią nedėdienį kožno mėnesio 2¼ val. po pietų,
po nr. 38 W. Leonard St. Wilmont salėje.

Org. J. Martinkaitis, 141 Crosby Str.

New York, N.Y. 52-ra-LSPA. kuopa laikys susirinkimus
kas antrą ir ketvirtą nedėdienį kožno mėn., antrą val. po
pietų, po nr. 134 E. 7-th st., Thomkyn's Square Hall; tarpe
Ave A. ir Ave. B.

Kuopos Sekr. P.J.Sinkus, 551 W 50th st.

St. Clair, Pa. 53-čia LSPA. kuopa laikys susirinkimus ko-
žną ketvergą po 1-mai diena mėnesio, 7 val. vak., pas drg.
Diedulaitį. Mielai visus draugus užkviečiam ir prašom at-
sivest naujų.

Sekr. A.Žukauskas.

Courtney, Pa. 54-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus kas
mėnuo, pripuolančiame po 15-tos mėnesio dienos nedėdien-
ny, nuo 3 val. po pietų.

Organ. D.Lekavyčius, Bx 7

Allegheny, Pa. 55-tos LSPA. kuopos atsi-
bus susirinkimai kas antrą ir kas ketvirtą nedėdienį mėnesio, 3 val. po pie-
tų, namose išdininko, J.Stasevyčiaus, po n. 1112 Magnolia.

Youngstown, Ohio 56-ta kuopa laikys susirinkimus du
kart mėnesy: po 1-mai ir po 15-tai nedėdieniuos, 2 val. po
pietų, po N 262-266 E. Federal str. room 19.

Organ. J.J.SMAILIS, 270-274 E. Federal str.

Wilmerding, Pa. 57-ta LSPA. kuopa laikys susirinkimus
antrą ir paskutinį nedėdienį mėnesio, L.N.Kilube.

Elizabeth, N.J. 58-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus kas
antrą seredą kožno mėn., po N 111 Pine st. J.Baturos salėj.
Sekretorius J.Jusis, 82 Band Str.

So. Boston, Mass. 60-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus
kas pirmą ir 3-čią nedėdienį kožno mėnesio po nr. 28 Bro-
adway st.

Jersey City, N.J. 59-ta LSPA. kuopa laiko susirinkimus
kas trečią nedėdienį kožno mėnesio, 3-čią val. po pietų pas
drg. Granskį, po nr. 200 Warren st.

KOMITETAS.

W. Lynn, Mass. LSPA. kuopa laikys susirinkimus pasku-
tiniame ketverge kožno mėn., Lietuvių Ukešų Klubo sve-
tainėje 765 Western Ave.

Prat. sekr. A.Avensuskas, 39 Blossom str.

Riverton, Ill. 62 kp. laiko susirinkimus kas antrą nedė-
lią po 1-mam kiekvieno mėnesio, 7 val. vakare, Rudolph
Tillman svetainėje.

Sekr. A. Baravykas, Bx 96.

Wilmington, Del. Mus kuopos LSPA. susirinkimai atsi-
bina du kart per mėnesį: partijos ir kuopos reikaluose kas
2-ram seredos vakare ir mėnesiniai kas paskutinį subatos
vakarą 7.30 val. kiekvienam mėnesy, N. E. Cor. Front &
Walnut Sts.

KOMITETAS.

Brighton, Mass. LSPA. kuopos susirinkimai atsi-
bus kas 2-rą ir 4-tą nedėdienį kožno mėnesio, 3¼ val. po pietų, pas
S.Keršį, 38 Lincoln st. Sekr. J.Kucis.

Gilberton, Pa. 70-ta kuopa laiko susirinkimus kas pirmą
ir trečią nedėdienį kožno mėnesio 3 val. po piet. J.Rasimo
salėj. Sekr. C.Rice, Box 3.

Lietuviškos Literatūros Agentura.

Visos knygos Lietuviškoj kalboj ėsan-
čios yra gaunamos, teipgi užrašinėju vi-
sus liet. laikraščius. Kiekvienu sykiu duodu
knygas dovenų. Atsiliepk katalogų, įdėdams
už 2c. markę. Knygynams sutaisau knygas,
apdarau ir suregystavojų. Kreipkities visad
pas savo draugą mokslaeivį.

Esu agentu «Skardo» ir jo leidžiamųjų ra-
tų. Pažiūrėjimui galima gaut numerį už 6 c.
krasos ženklej.

*Pusę pelno nuo knygų kas mėnesi priduosiu
LSPA. Literatūros Fondui.*

Fortunatas J. Bagorius.

Box 1399 Pittsburg, Pa.

Lietuv. Literatūros Agentas.

Darbinikiškos knygos lietuviškoj kalboje, ir
lietuviški laikraščiai yra gaunami pas

P. J. Kailiu

Rear 1515 Sheffield Street, ALLEGHENY, Pa.

PUIKIAUSIAS LIETUVIŠKAS

SALIUNAS

Jono Alaburdos

Smagiasia vieta kožnam, kurs nori išsigert gryno miežinio
alaus, visokių vynų, geriausios degtinės ir tt. O kas per ciga-
rai! Net iš padcoe Kubos atvežti. Kas sykį atsilankys, tas ir
savo draugams pasakys.

Cor. 4-th & North st. Minersville, Pa. [45]

J.H. Levinger,

Puikiasiai če-
batai, geras dar-
bas, pigi prekė.

**1813 Beaver ave-
Allegheny,
Pa.**

(19—27)

Aptieka H.J. Wiethorn

Sumanus sutaisytojas gyduoliu, ant
kampo

Beaver ir Washington Ave.

ALLEGHENY, Pa. (12—37)

ATYDA: Lietuviai turi parodyt „Kovą“.

KAS DAR NEBUVO PASMANĘ NUSITRAUKT

Fotografiju

Tai labai didelę klaidą padarė, nes niekas teip pigiai ir puikiai
negali nutraukt. Ejdami kur nors pas nežinomas tik vien pi-
nigus mokate, neturėdami jokio užganėdinimo. Kas tik ikišiol
nusitraukė pas mane fotografiją, yra užganėditas mano darbu.
Norintieji mokintis fotogr. amato, lai atsišaukia pas mane

Juozas Szukis

500 So. 2-nd st. Philadelphia, Pa. [29]

**Shepherd's
APTIEKA**

N.E. kampas 2-ros ir Dickinson Str.
Philadelphia, Pa.

James Lowrie, Dr.

Palaidojimo Biūras.

Pasimirus kokios šeimos mylimam sąna-
riui, kreipkitės po šiuo adresu:
1501-3-5 Beaver Ave., Cor. Locust Str.
(14—30) ALLEGHENY, PA.

**Ant Akmenu
Railroad Laikrodėlis**

Patentuotas regula-
torius, ausuke užsuka-
mas ir nustatomas, vy-
riškas ar moteriškas, 18
K auksuotas, dvigubi
„Hunting“ lukštai, gra-
žiai iškvietkuotas. Tik-
rai gerai rodo. Yra vi-
sur vartojamas geležinkelio tarny, kaip o-
geriausiai laikantis; garantuota ant 25 m.

Šį laikrodėlį pasigysime C.D.O. ant kiekvieno adreso, su
paviljimu išgaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašoma,
užsimokėk expresui \$ 5.75 ir atvežimo kaštus ir pasi-
imk laikrodėlį, jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink,
kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėsi \$ 35.00. Prie lai-
krodėlio dar pridėdam 14K auksuotą labai gražų lencif-
gėlį su kompasu dykai.

EXCELSIOR WATCH CO.,

1036 Milwaukee ave. Chicago.

Chicagoj ir aplinkinej.

Vienatinis agentas laivakorčių ir siuntimo pinigų North
Chicagoje, kuris yra pilnu ir agituojančiu nariu LSS. Teipg
turi sąkrovą visokių lietuviškų knygų. Neužmirškite.

Peter M. Kaitis

221 Wabansia ave. Chicago, Ill.

VISIEMS ŽINOMAS SALIUNAS

JOHN D. BROWN.

Skaniausias miežinis alus, geriausė degtinė ir
vynas.

**N. W. cor. 2-nd & Monroe St's,
Philadelphia, Pa.**

E.E. Locke.

Agulna sąkrovą vynų, šnapų, alaus, geros ir porterio. Rei-
kia žinot, kad mes visuomet duodam gerus gerimus. Todėl lie-
tuviai nepralenkite mus. Pasirodykit pirkdami ir „Kovą“.

204 WESTINGHOUSE Ave. Willmerding, Pa.

Long Distonee Phone No. 12 — W. (17—42)

Jos. H. Reed.

Agulniai pardavinėja geriausi ir smagiasij alų iš Terre
Haute Bravarnios komp. Alus čionai visuomet paties aukš-
čiausio laipenio, tas pats ir su vynu, šnapu ir kitais gerimais
Pirkėjai parodykit „KOVA“.

1900 Chartiers str.,
Abu telefonai.

ALLEGHENY, Pa.

[17—42]

„Kova“

Išleina kas pėtnyčia. Prenumeracij visas **„KOVA“** The Lithuanian Weekly, published every Friday, by J. O. Shirvydas, 1418 So. 2-nd Str. Phila. Pa.

metama	\$ 2.00	Subscription rates:	
pusmečiui	\$ 1.00	One year in all parts of the world,	\$ 2.00;
Apgarsniaimų prekė:		Six months	\$ 1.00.
Sykis už colį 50c. per mėnesį 1.00;		Advertisement rates on application.	
per metus	10.00		

Siūnčiant raštus, pinigų ir visokiuose redakcijos reikaluose susirašant, adrisuokite:
„KOVA“, 1418 So. 2-nd Str., Philadelphia, Pa.

Atkreipiu atydą savo draugų ir vienuolių lietuvių, kad mes apturėjome dabar didžiausį pasirinkimą

Drapanų, Skrybėlių ir Čėverykų.

Didžiausia sąkrova overkočių ir siutų visokiose prekėse

Naujausios pavasario ir vasarinės mados

Viską tą parduodam labai pereinamoj prekėj

Prosinam vienus metus už DYKĄ!

L.Freedman & Son.

VIENA PREKĖ

Lietuviai, atminkit adrisa

Kampas South ir 4-os.

Lietuviu Gydytojas

A.L. Graičūnas, Ph. G.M.D.

3202 So. Halsted st., kampas 32-ros gatvės, Chicago, Ill.

Lietuviai, neiduookit save apgadinėt visokiams profesoriams, specialistams ir šundaktariams, pas kuriuos tik pinigų sukisate, o sveikatos ir teisingos rodos negaunat. Jei sergi kokia liga, eik pas Dr. A.L. Graičūną, jis luos tau teisingą rodą DYKĄ ir pasakys, ar galima išgydyt ir kaip ligal gydymas trauksis. Dr. A.L. Graičūnas nesužadžio nei vieno ligonio ir iš pirmo pamatymo pasako, ar ligonis išgydomas, ar ne; kurį apsilina išgydyt, išgydo greitai ir už mažą užmokestį.

Už sužeistus visada užstoja ir kompanijų agentai nenuperka manęs. Sužeistoms prie darbo, karų, geležinkelių ir t.t., suteikia greitą pagalbą ir rodą.

Gydo visokias ligas: vyriškas, moteriškas ir vaikų ligas. Valandos priėmimo ligonių kasdien ir nedėlioms: Nuo 8 ryto iki 10 val. vakare.

Telefonas 7399 Yards.

P. V. OBIECUNAS.

19 & CARSON ST.

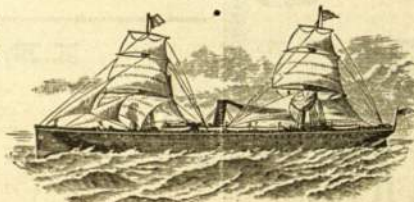
S.S. PITTSBURG, PA.

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA
 su kapitulu \$ 75.000.000

Suorganizuota ir čarteriuta kalpo

All Nations Deposit Bank.

(Visų Tautų Banka)

Mūsų banka yra viena iš tvirčiausių Šv. Valstijos, čarteriuta, esanti po kontrole Valstijos rando ir per tai pilnai užtikrinanti. Priima pinigų užsiėdėjimui ir moka ketvirtą procentą. Parduoda laivakortes ant geriausių linijų ir siūnčia pinigų į visą dalį svieto. Padaro daviernastis atlikimui visokių reikalų su valdžia Rusijos. Išmaino visokius pinigus ant merikonų arba kitokių. Daro apsergėjimus nuo ugnies ant visų daiktų ir t.t. Pinigus dėl suėdėjimo galit prisistat pakt Money Order'iu arba Express Co., o tuojuos bus išsiųstos bankavos knygutės.

DOVANAI!

DOVANAI!

NAUJA LIETUVIŠKA

DAKTARIŠKA KNYGA

„VADOVAS IN SVEIKATA“

50.000 egz. vėl išleista šios knygos. Ji parašyta D-ro Prof. COLLINS, o vėliausias išleidimas, su daug pridėjimų plačiau išaiškinta — visokios ligos ir kaip būt sveiku bei laimingu. Pripildyta **DIREKTORIAUS COLLINS**

N.Y. MEDICAL INSTITUTO.

Apart kitų mokslisčių, kas reikalinga kiekvienam žinot, toj knygoj yra daug žingeidžių pamokinių, apie vyrų ir moterų lytišką susitokimą, ką nieks dar ikišiol teip atvirai ir drąsiai neaprašė, kaip „Vadovas į Sveikatą“.

Tą knygą suviršum 200 lapų didžio, nors kaštuoja 45c., bet kad apšvietimui liandies išduota, tai kiekvienas, kuris atsius tik keletą stampų už prisintimą, aptures per pačią „VADOVA IN SVEIKATA“.

Šita knyga yra naudinga sveikiems ir sergantiems, vyrams ir moterims, nes joj yra aprašymai kaip nuo visokių ligų išsisaugot, kaip jas išsigydyt, teipat visokių ligų vardai. Kiekvienas toj knygoj atras sau reikalingas žinias. Skaitytojas šios knygos, nereikalaus pas pseudo—geradejus įsiekot pagelbos.

Jei esi nesveikas, pirmiau neg kreipsies pas kokį daktarą, kad nešančia liga nekalbėtų, tai išsirašyk ir perskaityk „VADOVA IN SVEIKATA“.

Teipat COLLINS N.Y. MEDICAL INSTITUTAS, vyrų ir moterų visokias ligas išgydo pasekmingai, nes pergalejimui ligų vartoja grynus vaistus, kokius tik žemė ir gamta išduoda. Kad ne ypatiška, tai (lietuviškai) aprašyk ligą, kad liga bus išgydoma ir bus prisistat vaistai, tai kokio skyriaus ar vardo liga nebūtu, bus išgydyta. Vaistai išsiuntinėjama po visą Ameriką ir kitas dalis pasaules **ADRESUOK:**

The COLLINS N.Y. Medical Institute

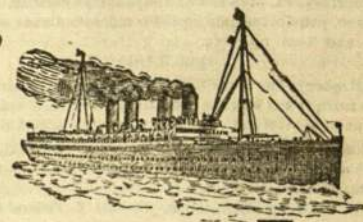
140 West 34-th st. New York, N.Y.

Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 5 po p. Šventadieniais nuo 10 ryto iki 1 po p.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka
 Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausių linijų laivų.

Išmaino pinigų ir išsiūnčia po gvarancija į visą šalį svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valetijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

GRAMATIKA angliszkos kalbos.

Su ištarimu kiekvieno angliško žodžio lietuviškai, k.t. be aat [byst] žvėris; eigt [eit] aštuoni; eye [ai] akis ir t.t. 174 pusl. Su prisintimu..... \$ 1.25

Vaikų Draugas arba kaip išmokyti skaityti ir rašyti be mokiniojo. 222 abrazybiškai parodo žodžius druko ir gražaus rašto. Rašto žodžių yra 285. Puslapių 64. Su prisintimu..... 15c

Naujas Budas išsimokinimo gražiai lietuviškai rašyti. be pagalbos mokytojus. 24 ps. 10c. Pinigus siųst per „Money Order“ po adreus:

P. Mikolainis, Box 62 New York.